

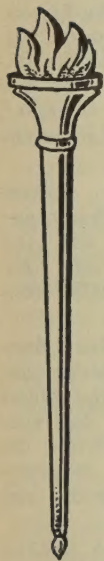
Ο ὉΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΤΗΡ ΗΤΗΛ

12' ΤΟΜΟΣ

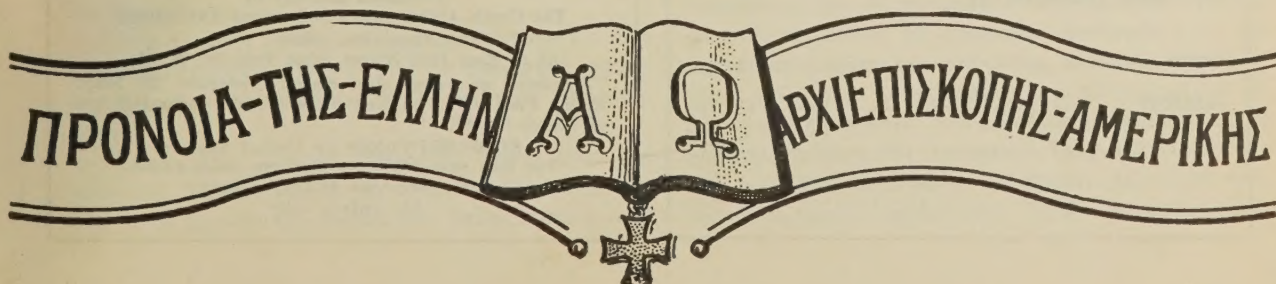
THE ORTHODOX OBSERVER

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1951

ΑΡΙΘΜ 373

Ὁ Ἀείμνηστος Μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανός,
Ἐξάρχος Εὐρώπης

Ἱερὰ Μητρόπολις Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7, παράγρ. α-γ, τοῦ Καταστατικοῦ (1944) τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος Νέας Νοτίας Οὐαλίας, προσκαλοῦμεν τοὺς θουλομένους νὰ καταλάβωσιν ἐφημεριακὴν θέσιν ἐν Σύδνεϋ, Αὐστραλίας, ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἀγάμων Θεολόγων Κληρικῶν (Πρεσβυτέρων ἢ Διακόνων).

Οἱ θουλόμενοι ὀφείλουν νὰ ὑποβάλωσι πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας («BISHOPSCOURT» 5 BRADLEY ST., RANDWICK - SYDNEY, N. S. W. - AUSTRALIA), αἰτησὶν εἰς διπλοῦν καὶ πιστοποιητικά, 1) ὀνοματεπωνύμου καὶ τόπου γεννήσεως, 2) ἡλικίας, 3) σπουδῶν καὶ προσόντων, 4) ὑπηρεσιῶν, 5) ἀνεπιλήπτου χαρακτηρισμοῦ καὶ θαθείας ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως.

Ἡ αἴτησις δέον νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ τεσσάρων μικρῶν φωτογραφιῶν καὶ ὄλων τῶν στοιχείων πρὸς πρόσκλησιν (ἥτοι, ὀνοματεπωνύμου γονέων, καταγωγῆς τῶν, διαμονῆς αἰτούντων καὶ γονέων, ἀναστήματος, πιστοποιητικοῦ ἱατροῦ περὶ ἀρτιμελείας καὶ ὑγείας).

Θὰ προτιμηθῶσιν οἱ ἔχοντες ἡλικίαν οὐχὶ ἔλαττον τῶν 34, οὐχὶ δὲ μεγαλυτέραν τῶν 42 ἐτῶν, ἐνριβεῖς περὶ τὸ κήρυγμα, ὡς καὶ οἱ γνωρίζοντες θεβαιωμένως τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Οἱ ἀγνοοῦντες τὸν τιμάρθμον τῆς ζωῆς καὶ δυσκολευόμενοι νὰ καθορίσωσι τὴν μισθοδοσίαν ἣν θὰ ἤθελον, δύνανται νὰ ἀναθέσωσι τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας καὶ ἀποδοχῶν εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν.

Ὁ διορισθόμενος θὰ καταβάλῃ, μετὰ τὴν ἀφίξιν καὶ ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων του, διὰ μικρῶν μηνιαίων δόσεων, τὰ ἔξοδα τῶν ναύλων του (εἴτε διὰ πλοίου, εἴτε ἀεροπορικῶς), θὰ ὑπόκειται δὲ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως εἰς μετάθεσιν εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Θεοσώστου ἡμῶν Ἐπαρχίας.

Ὁ χρόνος ὑποβολῆς αἰτήσεων τῶν ἐνδιαφερομένων κλείει τὴν 31ην Μαρτίου 1951.

† Ὁ Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ
Ἐν Σύδνεϋ, τῇ 27ῃ Δεκεμβρίου, 1950.

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ δι' ὅλον τὸ ἔτος εἶναι μίᾳ συνδρομῇ εἰς τὸν «Ὁρθόδοξον Παρατηρητήν». Ἐτησίᾳ \$3.00. Δύο ἐτῶν \$5.00. Δι' Ἑλλάδα, ἔτησίᾳ \$3.50. Ἀν ἡ συνδρομὴ σας λήγει ἐντὸς ὀλίγου, ἀνανεώσατε σήμερον.

SUBSCRIPTION BLANK

The Orthodox Observer
10 East 79th Street
New York 21, N. Y.

Enclosed please find \$3.00 and send *The Orthodox Observer* to:

Name .....

Address .....

.....
.....

Ἑλληνοαμερικανικὸς Προοδευτικὸς Σύνδεσμος G. A. P. A.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα
τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου
Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς
Κον Κον Μιχαήλ.

Σεβασμιώτατε,

Μὲ χριστιανικὴν χαρὰν καὶ Ἑλληνικὴν ὑπερηφάνειαν παρηκολουθήσαμεν τὸ πρῶτον θρησκευτικὸν πρόγραμμα τῆς Σεβαστῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μεταδοθὲν διὰ τῶν κυμάτων τοῦ ραδιοδικτύου τῆς Κολόμπια Μπροντκαστίν καὶ ἐκ τοῦ σταθμοῦ WJAS τῆς πόλεως μας.

Μὲ συγκίνησιν ἠκροάσθημεν τῶν γλυκυφθόγγων ὕμνων τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας μας ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν ἀρίστων ἐκκλησιαστικῶν μας Χορωδιῶν διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἱκανωτάτου αὐτῆς διευθυντοῦ κ. Ροδόλφου Ἀγραφιώτου.

Μὲ εὐλάβειαν ἀλλὰ καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν ἠκροάσθημεν τῆς ἐμπνευσμένης ὁμιλίας Σας, ἔχοντες κατὰ νοῦν ὅτι ἑκατομμύρια — ἴσως — ἄκροατῶν ἀλλογενῶν ἠκροάζοντο ταυτοχρόνως τῶν λόγων τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας καὶ δι' αὐτοῦ ἐγνώριζον τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Θεῖα εὐδοκία ἡ φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ἔφθασε σήμερον διὰ τῶν ἀεροκυμάτων καὶ εἰς τὰς ἀπωτέρας γωνίας τῆς ἀχάνους θετῆς Πατρίδος μας καὶ χιλιάδες Ἑλληνικαὶ ψυχαί, διψῶσαι θρησκευτικῆς τροφῆς, ἡγαλλιάσαντο ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ἀξίου παντός ἐπαίνου θρησκευτικοῦ προγράμματος.

Ὁ γράφων περιοδεύσας καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομακρυσμένα χωρία καὶ πολίχνιας τῆς θετῆς μας Πατρίδος, ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύγγεγυς τὴν δίψαν τοῦ Ἑλληνορθοδόξου χριστιανικοῦ κόσμου διὰ τροφὴν θρησκευτικὴν, εἶναι δὲ ἀπολύτως βέβαιος ὅτι οἱ γνωρίζοντες περὶ τοῦ προγράμματος, παρηκολούθησαν τοῦτο μετ' ἐξαιρετικῆς εὐλαθείας καὶ χριστιανικῆς ἀγαλλιήσεως.

Πέποιθα, Σεβασμιώτατε, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον καὶ πάντοτε, θὰ μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀκροώμεθα τῶν θείων ρημάτων διὰ τοῦ στόματος τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ἥς ἐπικαλούμεθα τὰς εὐλογίας καὶ διατελῶ μετὰ θαυτάτου σεβασμοῦ,

Κ. ΠΑΠΑΦΩΤΙΟΥ
Ὑπάτος Γραμματεὺς

THE ORTHODOX OBSERVER

VOL. XVII. No. 373.—FEBRUARY, 1951.

Established 1934

A record of the work, the thought and the news of the Greek Orthodox Church in the U. S. A.

Published monthly by
The Greek Archdiocese Publications Association
Ph. Angelatos, editor

at 10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

"Reentered as second class matter November 30, 1950, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879."

SUBSCRIPTIONS in United States:

For One year \$3.00. — For two years \$5.00.

Other countries \$3.50 per year.

25 cents a copy

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 10 East 79th Street, New York 21, N. Y.

ΕΤΟΣ ΙΖ'. 'Αριθ. 373.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1951

Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. ΜΙΧΑΗΛ

Τὴν 22αν Ἰανουαρίου μετέστη πρὸς Κύριον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων Γερμανός. Ἀκριβῶς τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἔλαβον ἐπιστολὴν του. Παρεκάλει νὰ τοῦ ἀποστείλω τὰ πρακτικά τῆς Κληρικο-λαϊκῆς Συνελεύσεως τοῦ Σαϊντ Λούης.

Τὸν ἐγνώρισα τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1907, ὅταν δεκαπενταετῆς ἔφηβος εἰσπρόχρην εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, τὴν ὁποίαν διηύθυνε. Ἐκτοτε συνεδέθη μετ' αὐτοῦ ὡς υἱὸς πνευματικὸς πρὸς πατέρα. Ὅταν ἐτελείωσα τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν, με ἐκράτησε εἰς αὐτὴν ὡς ὕφηγέτην, διδάσκοντα εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις τοῦ λαμπροῦ φυτωρίου ἐκείνου τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης. Τὸ 1915 διὰ τῶν ἐνεργειῶν του μετέβην εἰς Ρωσσίαν διὰ νὰ τελειοποιήσω τὰς θεολογικάς μου σπουδὰς εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν κατ' ἀρχὰς τῆς Πετροπόλεως καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ Κιέβου. Τὸ 1927, καὶ πάλιν διὰ τῶν ἐνεργειῶν του, προσελήφθην προϊστάμενος τοῦ ἐν Λονδίῳ ὑπερόχου Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἀγίας Σοφίας.

Τὸ παρελθὸν θέρος, ἀκμαϊότατον τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἐδέχθην αὐτὸν ἐν Νέα Ὑόρκῃ, ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ διεκκλησιαστικοῦ Συνεδρίου τοῦ Τορόντο. Τότε με νεανικὴν ζωηρότητα καὶ ἀκμὴν μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ 1952 θὰ ἐορτάσῃ τὴν 50ετηρίδα του ὡς κληρικοῦ, θὰ ἐλάμβανεν αὕτη χώραν ἐν Λονδίῳ, ὅπου καὶ μᾶς προσεκάλεσεν, ὑποσχεθεὶς, ὅτι τὸ 1953 θὰ μᾶς ἀνταποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν ἐν Νέα Ὑόρκῃ. Εἰς τὴν προχθεσινὴν ἐπιστολὴν του, μεταξὺ ἄλλων, με ἐπληροφόρει ὅτι ἀπεφασίσθη ὀριστικῶς ὁ ἐορτασμός τῆς πεντηκονταετηρίδος του ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Παρεκάλει δὲ ὅπως προτρέψω ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀμερικῆς διακονοῦντας ἱερεῖς, ἀποφοίτους τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἵνα μετάσχουν τοῦ ἐορτασμοῦ. Καὶ ὅπως αἰφνιδίως ἐπληροφορήθην ὅλοι τὸν θάνατόν του . . .

Ἦτο μεγάλη ἐκκλησιαστικὴ φυσιογνωμία ὁ Θυατείρων Γερμανός. Ἦτο μέγας ὡς ἄνθρωπος, μέγας ὡς ἐπιστήμων, μέγας ὡς ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότης.

Ὅσον μέγας εἶναι ὁ ἄνθρωπος, τόσο εἶναι καὶ ταπεινός. Ἡ ταπείνωσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀνάλογος μετὰ τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖόν του. Σπανιώτατα συναν-

τᾶ κανεὶς τόσο μὲγαν ἐκκλησιαστικὸν ἄνδρα μετὰ τὴν ταπείνωσιν, ὅση ἦτο ἡ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Εὐρώπης Γερμανοῦ. Εἶχεν ἀπλότητα καὶ ἀφέλειαν παιδικὴν καὶ ταπείνωσιν παροιμιώδη. Ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων ἐδέχετο τοὺς πάντας εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἀπλουστάτην κατοικίαν του, με πατρικὴν, τῷ ὄντι, ἀγαθότητα καὶ ἀπλότητα. Μετὰ τὴν πρώτην ἐπαφὴν μαζὺ του ἐλάμβανε κανεὶς τόσο θάρρος καὶ ἡσθάνετο τόσο οἰκειότητα, ὥσταν νὰ συνητᾶτο με παλαιὸν ἐπιστήθιον φίλον του. Τὸν εὗρισκε συνήθως ἀπρσχολημένον μετὰ τὴν ἀλληλογραφίαν του ἢ συντάσσοντα τὰς περιφήμους ἐκθέσεις του πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Τὰς ἔγραφε καὶ ἀντέγραφεν ὁ ἴδιος. Μετὰ τὴν μεγαλειέταν ἐπιμέλειαν καὶ ἀκρίβειαν. Μετὰ ὑπομονὴν καὶ ἀντοχὴν προκαλοῦσαν εἰς ἡμᾶς, τοὺς πολὺ νεωτέρους αὐτοῦ, ἀληθινὴν κατάπληξιν. Μόλις πρὸ 2 ἢ 3 ἐτῶν προσέλαβε βοηθόν, τὸν ἄριστον κληρικὸν Ἀρχιμ. Αἰμιλιανὸν Τιμιάδην.

Ὁ ἐκλειπὼν ὁμως διακεκριμένος Ἀρχιερεὺς ἦτο καὶ μέγας ὡς ἐπιστήμων. Ἐδίδασκεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης Δογματικὴν, Συμβολικὴν, Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, Ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς Θεολογίας καὶ Κατήχησιν. Καὶ μολοντί ἦτο ἐπιφορτισμένος μετὰ τὰ πολλὰ καὶ κοπιωδέστατα καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀπὸ τοῦ 1907 μέχρι τοῦ 1922, ἐν τούτοις δι' ὅλα τὰ ὡς ἄνω μαθήματα εἶχε συντάξει ἰδικὰ του κείμενα. Πολυγραφημένα δὲ ὑφ' ἡμῶν τῶν μαθητῶν του, εἰχομεν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τὸ ἰδικόν του κείμενον. Τεραστία διευκόλυνσις καὶ δὴ καὶ οἰκονομία χρηματικὴ διὰ τὰ πτωχὰ φοιτητικὰ θαλάντιά μας. Καὶ παρέδιδεν ὅλα τὰ εἰρημένα θεολογικά μαθήματα μετὰ ἀπαράμιλλον δεξιότητα, ἰκανότητα καὶ χάριν. Διδάσκων οὐδέποτε ὁ ἴδιος ἐχρησιμοποιοῖ τὸ κείμενον τοῦ μαθήματος. Ἡ γλῶσσά του ἔρρεε κατὰ τὴν διδασκαλίαν του ὡς ποταμὸς θαθὺς, ἡρεμος, παρασύρων. Χωρὶς ποσῶς νὰ προσκόψῃ, συνεκράτει εἰς τὴν τερασίαν μνήμην του γεγονότα, ὀνόματα, χρονολογίας, καὶ πᾶσαν λεπτομέρειαν τοῦ διδασκομένου θέματος καὶ ζητήματος. Ἦτο ἐνήμερος ὁλοκλήρου τῆς διεθνoῦς θεολογικῆς κινήσεως. Ἦτο θεολόγος θαθὺς, ἔχων ὠλοκληρωμένην καὶ ἀρτίαν γνῶσιν ἐπὶ παντὸς θεολογικοῦ ζητήματος. Ἦτο κορυφαῖος σύγ-

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ

10 Ἰανουαρίου 1951

Σεβ. καὶ ἀγαπητέ μοι ἅγιε Ἀμερικῆς,

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἑορτίων τηλεγραφημάτων ἔρχομαι καὶ γραπτῶς νὰ Σοι ἀποστείλω τοὺς ἀδελφικούς μου χαιρετισμούς καὶ νὰ εὐχηθῶ ὅπως ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὁ Θεός Σοι χαρίζη ὑγείαν καὶ δύναμιν πρὸς διακονίαν ἐν τῷ νοητῷ Αὐτοῦ ἀμπελώνι.

Μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθῶ διὰ τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τὰ κατὰ τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως, ὅπερ συνήλθε ἐν Σαϊντ Λούης καὶ ἀναμένω κατὰ τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπόσχεσιν νὰ λάβω ἀντίτυπον τοῦ πρακτικοῦ αὐτοῦ μετὰ τῶν ληφθεισῶν ἀποφάσεων, αἵτινες, ὡς εἰκάζω, θὰ εἶναι σπουδαιόταται . . .

Τὰ κατ' ἐμὲ θαίνουσι θεῖα χάριτι καλῶς. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπανόδου μου εἰς Λονδῖον μετὰ τὴν μακρὰν περιοδείαν, ἣν ἐξετέλεσα ἐν Εὐρώπῃ, ἡ ὑγεία μου ἐκλονίσθη πῶς καὶ δὲν αἰσθάνομαι τὴν αὐτὴν ζωτικότητα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἡ σκέψις λοιπόν, ὅτι δέον εἰς νεωτέρας χεῖρας νὰ παραδώσω τὸ ἔργον μου ἐνισχύεται ὁσημέραι.

Θὰ ἐπληροφορήθης ἴσως, ὅτι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδώσουν Πανηγ. Τόμον ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 80ετίας τῆς ἡλικίας μου τῷ 1952, ἂν ζήσω. Συνέστησαν Ἐπιτροπὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἣτις ἀποτείνεται πρὸς διαφόρους Θεολόγους ἐπιστήμονας καὶ ἰδίᾳ μαθητάς μου, ζητοῦσα ὅπως συνεισφέρωσι τὸν πνευματικὸν τῶν ἔρανον, ὅστις δύναται νὰ εἶναι θεολογικὴ τις ἢ ἐπιστημονικὴ διατριβὴ ἢ καὶ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς σταδιοδρομίας μου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ αὐτὸς θὰ συμμετάσχη καὶ ἄλλους ἐκ τῶν αὐτόθι ἡμετέρων θὰ προτρέψῃς ἵνα συμμετάσχωσι.

Περιπτυσσόμενός Σε φιλήματι ἀδελφικῷ, διατελῶ

Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Θυατείρων ΓΕΡΜΑΝΟΣ

χρονος κληρικὸς θεολόγος. Ἦτο ἄριστος τεχνίτης τοῦ λόγου γραπτοῦ καὶ προφορικοῦ. Ἦτο καὶ ἱεροκῆρυξ ἐπαγωγός. Πάντοτε συντάσσων καὶ γράφων τὰ κηρύγματά του, μετὰ τῆς μεγαλειτέρας εὐκολίας ἀπεστήθιζεν αὐτὰ μέχρι τέλους τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Οὐδὲν τὸ περιττὸν ὑπῆρχεν εἰς τὰ κηρύγματα του. Οὐδεὶς πλεονασμός, οὐδεμία ἐπανάληψις, οὐδεὶς λόγος κενός καὶ φράσις περιττή. Καὶ ἐθεώρει καθήκον του τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς νὰ κηρύττῃ τὸν Θεὸν λόγον καὶ κατὰ τὰς συχνοτάτας περιοδείας αὐτοῦ ἀνά τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας τῆς Εὐρώπης, καὶ δὴ ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἀγίας Σοφίας Λονδίνου.

Ἀλλ' ὁ Θυατείρων Γερμανὸς ὑπῆρξε καὶ μεγάλῃ καὶ ἐξέχουσα ἐκκλησιαστικὴ προσωπικότης. Ἦτο πασίγνωστος, ὅχι μόνον ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν. Εἰς τὰ διεκκλησιαστικά Συνέδρια τῆς τελευταίας τριακονταετίας, διεδραμάτισε πρόσωπον ἡγετικὸν καὶ τὰ μάλιστα σημαντικόν. Εἰς τὰ Συνέδρια τῆς Λωζάνης (1927), τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ τῆς Ὁξφόρδης (1937), προγενεστέρως τῆς Στοκχόλμης, τοῦ Ἀμστελλοδάμου (1948) καὶ τοῦ Τορόντο (1950), πάντοτε εἰς τῶν ἀντιπροέδρων, ἀντεπροσώπευσε μὲ κύρος παγκοίνως ἀνεγνωρισμένον καὶ μὲ θεολογικὴν αὐθεντίαν βαρυσήμαντον, τὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἀριστα γνωρίζων καὶ ὁμιλῶν τὴν Ἀγγλικήν, Γερμανικὴν καὶ

Γαλλικὴν, ἦτο ἐξαιρετικῶς συμπαθὴς καὶ ἀγαπητὸς παρὰ πᾶσι τοῖς ἀντιπροσώποις τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν. Ἦτο ὁ Μέντωρ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὅλας γενικῶς τὰς κινήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀς χρησιμεύσουν αἱ ἀνωτέρω πτωχαὶ μου γραμμαὶ ὡς μνημόσυνον ἱερὸν καὶ ἐπιβεβλημένον πρὸς Διδάσκαλον σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν καὶ στοργικὸν πνευματικὸν πατέρα. Ἡ πλήρης βιογραφία αὐτοῦ κάποτε θὰ γραφῇ. Καὶ πρέπει νὰ γραφῇ. Διότι πρόκειται περὶ μιᾶς ζωῆς πλήρους ἐνδιαφέροντος δι' ἕκαστον Χριστιανόν, κληρικὸν καὶ λαϊκόν. Πρόκειται περὶ μιᾶς σταδιοδρομίας πλήρους ἀγώνων καὶ δράσεως ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου, τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τώρα ὅμως, οἱ ἀγῶνες ἐτερματίσθησαν. Ἡ δρᾶσις ἐπερατώθη. Αἱ προσπάθειαι ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἔληξαν.

Ὁ κοινὸς Ἐπουράνιος Πατὴρ μας ἠθέλησεν ὅπως Σὲ ἀναπαύσῃ, πολύκλαυστε ἀγαπητὲ πνευματικὲ Πάτερ. Τώρα εἰσῆλθες εἰς τὴν ζωὴν τὴν πληρεστέραν καὶ τελειοτέραν. Προσεύχου ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησες, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τόσον ἠγωνίσθης καὶ ἐκοπίασες, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσο ἀφωσιωμένος ὅλη ψυχῇ καὶ καρδίᾳ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐκοιμήθης ἐν Κυρίῳ. Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν Σου ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ σκηναῖς δικαίων.

Τὰ Μοναστήριά μας καὶ ἡ Ἀξιοποίησίς των

Ἀρχιμ. ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ ΦΙΝΦΙΝΗ, Δ.Θ.

Τῆς μοναστικῆς ζωῆς πολλὴ εἶναι ἡ ὠραιοπάθεια καὶ ἡ ταπεινὴ αἴγλη!...

Νὰ ὑψώνεσαι στὴν κορυφὴ τοῦ εἶναι σου! Νὰ ἀπογειώνεσαι στὰ ψυχικὰ ὕψη καὶ νὰ ζῇς μὲ τὸν καλὸ Θεό! Νὰ διαβαίνης διαρκῶς στὴν κλίμακα τῆς αὐτοπειθαρχίας! Νὰ μαθαίνης νὰ μιλάς μὲ μιὰ φωνὴ ὑπερκόσμια χωρὶς νᾶσαι πολὺ μακριὰ ἀπ' τὸν κόσμον! Νὰ σκέπτεσαι μὲ τὴν αἰωνιότητα! Νὰ μετράς μὲ τὴν φλογισμένη πίστι! Νὰ ἀναπαύεσαι μὲ τὴν θυσία! Νὰ κινῆσαι μέσ' στὸν μυστικισμόν τοῦ μοναστηρίου καὶ νὰ σκιρτάς μέσ' στοῦ σήμαντρον τὸν χτύπο! Νὰ συνδέεσαι μ' ἓνα ἰδεολογικὸ κρῖκο, μὲ κάποια ξεχωριστὴ ζωὴ ποῦχει φέγγος καὶ ψυχονέκταρ καὶ θρίαμβο! Πόσο μεγάλο πράγμα!

Θάταν τάχα ἄσκοπο νὰ θυμηθοῦμε τοῦ περιφύμου Γάλλου κληρικοῦ Φενελὸν τὴν σκέψι; «Ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐργασθῇ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' τὸ ἐγὼ του, ν' ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, σύμφωνα μὲ τὲς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, χτυπᾷ ἀμέσως τὴν ρίζα κάθε ἁμαρτίας καὶ θρίσκει τὸ σπέρμα κάθε καλοῦ».

Πληγωμένος ἴσως ἢ ὀραματιστὴς μιὰς ὠραιοπολιτείας, ὁ μοναχὸς λαχταρᾷ νὰ γίνῃ αὐτόπτης μάρτυρας κάποιου ἐνταφιασμοῦ πρῶτα. Τοῦ δικοῦ του... Γιατὶ ξέρεῖ πὼς ἀπ' ἐκεῖ θ' ἀρχίσῃ ἡ ἀνάδυσις τῆς νέας ζωῆς, τοῦ λυτρωμοῦ... Καὶ τότε «γίνεται ἓνας ἀπ' τοὺς εὐγενεστέρους νικητὰς ποὺ κρατᾷ μιὰ ἐπιτυχὴ μάχη ἐνάντια στὲς ὀρέξεις καὶ τὰ πάθη του ποὺ τᾶχει κάτω ἀπ' τὸ σοφὸ καὶ πλήρη ἔλεγχό του» (Τ. EDWARDS).

Οὐδέποτε τόση συμπάθεια θρῆκε ἡ ἀγνὴ ζωὴ τῆς εἰρήνης τοῦ μοναστηρίου ὅσο σήμερα. Ἡ ἔλξις εἶναι δυνατὸθωρη. Νᾶναι ἢ αἰτία μονάχα τὸ πύργωμα τῆς ἀγωνίας π' ἀνέθηκε σκοτεινὸ στὴν ψυχὴ τοῦ αἰδωνός μας; Νᾶναι τὸ μαστίγωμα τὸ διαρκὲς τῆς οὐρᾶς

τοῦ δεινοσαύρου τῆς ἡθικῆς, κοινωνικῆς καὶ ὕλικῆς λαίμαργίας; Ἡ μήπως καὶ μέσα στὸ πειδὸ δυνατὸ πλημύρισμα τῆς ψευτοετυχίας μας ἐδῶ κάτω κρύβεται δυσκολοκρατημένος ὁ λυρισμὸς ὁ θαυτοπνευματικὸς τῆς μοναξιάς, ποὺ παίρνει μέσα στὴν ἐσωπύθμενὴ ὑπαρξί μας τὸν χαρακτήρα ἐνὸς ὑπολανθάνοντος ὁδηγοῦ, ποὺ κατευθύνει τὴν πνευματικὴ ἐνόρασι καὶ τὴν εὔρεσι τοῦ Θεοῦ!...

Τὸ παλὴθὸ μοναστήρι... Τοῖχοι γύρω γερασμένοι ἀπ' τοῦ χρόνου τὸ ἀλέτρι. Στενοὶ διάδρομοι μυστικοπαθεῖς. Ἡ μυρωδιὰ τοῦ κεριοῦ καὶ τοῦ λιβανιοῦ. Κυπαρίσσια σκουροπράσινα. Μαυροφορεμένοι καλόγηροι, σκυφτόβλεποι, χλωμοσιγολάλοι. Κανδήλια τρεμόφλογα σὰν τῆς ψυχῆς τὲς σιγοφωνὲς μέσα στοὺς θόλους τῶν μεγαλοπόθων τῶν εὐγενικῶν. Τὸ ψιθύρισμα τοῦ ἀνέμου ἐκεῖ γύρω σὰν ἀπόκοσμος ἀντίλαλος. Καὶ κάπου-κάπου κάτω ἀπ' τὲς καμάρες μιὰ παλὴ ἀἰστορία ποὺ τὴν λένε ἀδύνατα χεῖλη.... Οἱ καλογηρικοὶ σκοῦφοι, τὰ ματογυᾶλια, τὰ ρυτιδωμένα κορμιὰ καὶ ἡ σιωπὴ ξαπλώνουν στὲς Μονὲς τὴν προδιάθεσι γιὰ τὸ ψυχικὸ καλλιέργημα... Πάντα μέσα σὲ τέτοιο περιβάλλον θὰ νοιώθης νὰ συναρπάξεις θεοδόνητα καὶ νὰ γεμίσεις κάποιο ἐσωτερικὸ κενό . . . «Ὅσο πειδὸ πολὺ κανεὶς ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, τόσο πειδὸ πολλὰ θὰ ἐξασφαλίσῃ ἀπ' τὸν Θεὸ) (HORACE). Ἐκεῖ μέσα, σὰν θέλῃ, σὰν ζητήσῃ κανεὶς, θὰ ἐρῇ τὲς χρυσοπύλες τῆς σωτηρίας. Συναντᾶται ἡ θρησκευτικὴ γοητεία μὲ τῆς ἐλπίδας τὴν ἀναβίωσι. Ἡ αὐτοέρευνα μὲ τὴν πνευματωμένη κρίσι. Ἡ ζωὴ ἐκεῖ μέσα γίνεται προβάδισμα οὐρανίας παρελάσεως. Ἡ ἀγάπη ἀνοίγει μερικὲς ἀπ' τὲς πτυχὲς τῆς. Ἡ ἀφιέρωσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἓνα ἀνώτερο σκοπὸ γίνεται ἀφορμὴ ν' ἀρχίσῃ ἡ συναυλία ἡ ἀγγελικὴ τῆς χαρᾶς

τοῦ Θεοῦ, σὰν βλέπῃ, πὼς στὸν κόσμον αὐτὸν κοντὰ στοὺς δούλους τῆς ὕλης θρῖσκονται κι' ἐκεῖνοι ποὺ δίνουν τὴν ψυχὴ, τὴν προσευχή τους στὸν Δημιουργὸ τὸν Πανάγαθο.

Φθάνει ὅμως, τόσο;

Ἄν χθὲς ἦταν ἄρκετὸ γιὰ τὸν ἄνθρωπο τὸ ἀποτράβηγμα ἀπ' τὸν κόσμον καὶ ἡ προσήλωσις στὰ θεῖα. σήμερα ὁ πολύπους τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ζωῆς δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκη γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν γενικά, νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅλα τὰ στελέχη καὶ τὰ κέντρα της, γιὰ τὸ σταμάτημα τῆς πολύμορφης ἀσφυκτικῆς ἁμαρτίας. Τὰ μοναστήρια μας, ἔτσι ποὺ στὲς ἡμέρες μας ἔχει διαμορφωθεῖ ἡ κατάστασις, γιὰ νὰ θρεθοῦν στὴν ἐκπλήρωσι τοῦ σκοποῦ των, πρέπει νὰ γίνουν κυφὲς ποὺ νὰ δώσουν τὸ μέλι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς, θρησκευτικῆς καὶ πνευματικῆς δράσεως.

Εἶναι τόση ἡ ἀνάγκη!

Στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησίαν ὅλα τὰ σοβαρά της ζητήματα, προτοῦ φθάσουν στὸ ἀνώτατο. Κογκλάβιο καὶ τὸν θρησκευτικὸ ἀρχηγό, ἐξονυχίζονται καὶ μελετῶνται ἀπ' τὰ τάγματα τὰ εἰδικευμένα τῶν μοναχῶν.

Ἐχομε κι' ἐμεῖς τόσα ζητήματα καὶ τόσες προοπτικές...

Ζήτημα στελεχῶν δὲν ἔλειψε ἀπ' τὴν Ἐκκλησίαν μας πολλὰς φορές. Καταρτισμὸς εἰδικῶν βιβλίων ποὺ ν' ἀσχολοῦνται μὲ ὅλες τὲς ἐκδηλώσεις τοῦ χριστιανοῦ τῆς ἐποχῆς μας. Κατηχητικά, ἀπολογητικά, συμβολικά, ἡθοπλαστικά, μυστηριακά, ἀπλὰ ἐγκόλπια, ὅπλα στὰ χέρια κάθε πιστοῦ, γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς ἀρνήσεως, τοῦ ὕλισμοῦ ποὺ μᾶς μαστίζει. Διόρθωσις τῶν λειτουργικῶν μας βιβλίων. Μελέτη ἐμβριθῆς, προσεκτικῆς, τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐρμηνεία αὐτῆς μὲ τὸ πρῖσμα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἱεραποστολικὴ ἐξόρμησις. Καθοδήγησι ἀπ' τὴν θρησκεία τῆς πολιτικῆς ζωῆς. Ἐναγκαλισμὸς τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, μεγάλων καὶ μικρῶν, ὡς

τε κάποτε ἀντὶ νᾶμαστε ἔρμαια αὐτῶν, νὰ φθάσουμε στὸ σημεῖο νὰ δίνουμε σ' αὐτὰ κατεύθυνσιν. Καταρτισμὸς εἰδικῶν στελεχῶν ποὺ νὰ μποροῦν ἀκόμη ν' ἀποβοῦν πολῦτιμοι ἐπαγγελματικοὶ σύμβουλοι σὲ κάθε κλάδο κι' ἔτσι ἡ Ἐκκλησία νὰ ὑπεισέλθῃ σὲ κάθε στρῶμα καὶ νὰ τὸ χειραφετήσῃ, νὰ φέρῃ εὐλογία. Διαρκεῖς ὅμιλοι ποὺ νάχουν ἀποκλειστικὴ δουλειὰ νὰ μελετοῦν τὰ σημεῖα ἐπαφῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. "Ανθρωποὶ ποὺ ν' ἀφιερῶθουν στὸ ἔργο εὐποιῆας καὶ τὰ νευρολογικὰ σημεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ἀρρώστιας. Ψυχολογικὸς καταρτισμὸς τῶν στελεχῶν γιὰ κατάλληλο προσαρμογὴ καὶ προσέγγισι τῶν συνθηκῶν τοῦ αἰῶνός μας. "Ολα αὐτὰ θὰ μπορούσαν νὰ ἐπιτευχθοῦν μέσα στὰ πνευματικὰ μοναστηριακὰ ἐργαστήρια. Καὶ ν' ἀρχίσῃ ἓνας θρησκευτικὸς πολιτισμὸς, μὴ ἡθικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀναγέννησι, ποὺ ὅχι μονάχα τὴν Ἑλλάδα μας θὰ ἡγίαζαν, μὰ μὲ τὸν ὁλόφλογο πυρὸς τῆς θὰ φωτίζαν τόσες σκοτεινὲς γωνιὲς τοῦ κόσμου ὅλου. Λίγη θέλησι καὶ λίγη ὑπομονὴ στὴν προσπάθεια καὶ τὸ μεγάλο ἔργο θὰ συνετελεῖτο.

Ζοῦμε σὲ μέρες ποὺ τὸ κλείσιμο τοῦ καλοῦ μέσα στὴν καρδιά τοῦ ἀτόμου δὲν θάβη. Πρέπει τὸ καλὸ νὰ βγῇ ἔξω. Νὰ σκορπισθῇ εὐεργετικά, νὰ ὀργανωθῇ γιὰ ν' ἀνταπεξέλθῃ νικηφόρα στὴν τόση ἐπιστημονικὴ ὑπουλότητα τοῦ κακοῦ ποὺ μᾶς περιτριγυρίζει. Θησαυρὸς ἀνενέργητος δὲν παύει θέβαια νάχῃ τὴν ἀξία του, μὰ μοιᾶζει μὲ τὰ χρυσὰ κέρματα τῶν τάφων τῶν Φαραῶ. Τὰ μοναστήρια μας κυρίως, πρέπει ν' ἀξιοποιηθοῦν, ἂν πρόκειται νὰ ἐνεργήσουμε ὡς Ἐκκλησία ἐπάνω στὲς μεγάλες εὐθύνες καὶ τὲς πανανθρώπινες τύχες. "Οταν κανεὶς ἔχει γιὰ ὁδηγὸ τὸν Χριστὸ, κανένα μεγαλοῦργημα δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὄνειρο μονάχα. Φλογισμένα στήθη, σφικτοδεμένες ἐξορμήσεις, εἶναι "κεῖνο ποὺ χρειάζεται. Ποτὲ δὲν εἶναι ἀργὰ γιὰ τὲς θριαμβευτικὰς παρελάσεις. Ἀξίζει κανεὶς ν' ἀγωνίζεται γιὰ ἱερὰς ἐνοράσεις.

Ἡ Ἱερολογία τοῦ Γάμου καὶ οἱ Συμβολισμοὶ Αὐτοῦ

Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ ΒΑΡΑΚΛΑ

Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ στέφανοι, εἴτε ὡς ταινίαι περὶ τὴν κεφαλὴν, πρὸς στολισμὸν, εἴτε ὡς διαδήματα βασιλέων καὶ ἡγεμόνων πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐξουσίας καὶ κυριαρχίας αὐτῶν, ἦσαν ἐν χρῆσει καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλλήνας καὶ Ῥωμαίους καὶ Ἰουδαίους καὶ ἄλλους λαοὺς.

Ἀνέκαθεν οἱ στέφανοι ἦσαν διὰφοροὶ κατὰ τὸ ποῖον καὶ τὴν τέχνην. Οἱ βασιλεῖς λ.χ. τῶν Ἑλλήνων, ἔφερον στεφάνους ὡραιοπρεπεῖς καὶ θαυρτίμους κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετάς· αἱ δὲ λοιπαὶ τάξεις τῆς κοινωνίας ἦσαν ἐστεφανωμένοι διὰ στεφάνων ἐξ ἀνθέων ἢ καὶ κλάδων κοτίνου — ἀγριελαιῶς — κισσοῦ καὶ ἄλλων ἀειθαλῶν δένδρων.

Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις οἱ κριταί, οἱ βασιλεῖς, οἱ προφῆται καὶ οἱ ἱερεῖς ἐστεφανοῦντο διὰ στεφάνων, ὧν ἡ ἀξία ἐξηρτάτο ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως αὐτῶν. Γενικῶς δὲ οἱ στέφανοι ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἦσαν κατασκευασμένοι ἐξ ἀνθέων κατὰ τὰς διαφόρους πανηγύρεις καὶ τελετάς αὐτῶν. Ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ ἀναγινώσκομεν τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν περὶ στεφάνων: «Δεῦτε οὖν ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ἀγαθῶν . . . στεφώμεθα ῥόδου κάλυξιν . . . » (Σοφ. Σολ. Β. 6-10).

Τὸ ἔθος τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ εἰσῆχθη καὶ εἰς τὴν Συναγωγὴν τῶν Ἑβραίων κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου· οἴκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι οἱ στέφανοι οὗτοι ἦσαν πολῦτιμοι καὶ

καλλιτεχνικοὶ, λόγῳ τῆς σημασίας τοῦ γάμου. Εἰς τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων, ἀναφέρεται ὅτι ἡ νύμφη τοῦ Σολομώντος προσκαλεῖ τὰς συντρόφους αὐτῆς λέγουσα «ἐξέλθετε καὶ ἴδετε θυγατέρες Σιών ἐν τῷ βασιλεῖ Σολομών, ἐν τῷ στεφάνῳ ὃ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ» (Κεφ. 3. 11).

Ὁ δὲ προφήτης Ἡσαΐας περὶ τοῦ ἔθους τούτου ἀναφέρει τάδε: «Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης (περιέβαλέ με)· ὡς νυμφίῳ περιέθηκε μοι μίτραν — στέφανον — καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ». (Ἡσα. 3Α'. 10).

Τὸ ὥραϊον τοῦτο ἔθος, τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ψυχολογικόν, διδακτικὸν καὶ εὐάρμοστον τῇ περυστάσει τοῦ γάμου, παρέλαβε καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ γάμου· δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ χρῆσις τῶν στεφάνων διὰ τοῦ χρόνου ἀπέβη τὸ κέντρον τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς ἱερολογίας τοῦ γάμου· ἐντεῦθεν καὶ ἡ μετ' ἰδιαιτέρας εὐλαθείας διαφύλαξις τούτων ἐν εἰδικῇ στεφανοθήκῃ τιθεμένη ἐν εἰκονοστασίῳ ἐκάστου χριστιανικοῦ ἑλληνικοῦ οἴκου, ὡς τὰ πολυτιμότερα καὶ οὐσιωδέστερα σύμβολα τοῦ γάμου.

Κατ' ἀρχὴν οἱ γαμήλιοι στέφανοι ἦσαν κατασκευασμένοι ἐξ ἀνθέων φυσικῶν καὶ κλάδων ἀειθαλῶν δένδρων· σὺν τῷ χρόνῳ ὁμῶς,

Ἄς ἀνοίξουν οἱ κλείδαριες τοῦ μοναστικοῦ βίου στὰ μεγάλα φτερουγίσματα. Πρόκειται γιὰ τὸ ζήτημα ἂν θέλουμε, ἂν θὰ θελήσουμε, ἂν θὰ φέρουμε τὸν ἑαυτὸς μας στὴν θέσι νὰ δῇ ὡραιόγλυκες ἀποκαλύψεις. Κόπος, πόθος ἀγνός κι' ἀγάπη γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας, εἶναι τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Ἡ

αὔριον εἶναι κοντά. Ἄς σκεφθοῦμε σήμερα γιὰ τὴν αὔριο. Ἄς κάνουμε τὴν σήμερον καὶ τὴν αὔριον σκυταλοφόρες. Τὰ μοναστήρια μας πρέπει ν' ἀξιοποιηθοῦν. Κι' ἐπάνω ἡ σημαία, ἡ σταυροφόρα ἃς κυματίσῃ . . .

Ἄγιος Φραγκίσκος.

Δεκέμβριος 1950.

λόγῳ τῆς ἐπιβαλλομένης ἐφ' ὅρου ζωῆς διατηρήσεως τοῦ γάμου, ἐπενόηθη ἡ χρῆσις καλλιτεχνικῶν ἐν τέχνων στεφάνων ἐξ ἀνθέων κατ' ἀπομίμησιν ἀνθέων λεμονέας. Ἐπὶ τούτοις ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ γαμήλιοι στέφανοι ἦσαν ἐκ μετᾶλλων ἀργύρου ἢ χρυσοῦ· πλὴν ἡ παρ' ἡμῖν αὕτη συνήθεια μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξέλιπε, διετηρήθη ὅμως μέχρι σήμερον ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθιμα ἐκκλησιαστικά ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν σχήματι βασιλικοῦ στέμματος, τῶν στεφάνων τούτων φυλασσομένων ἐν τοῖς θησαυροφυλακίοις τῶν ἐκασταχοῦ ἰ. ναῶν πρὸς κοινὴν χρῆσιν, οὓς χρησιμοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία διὰ τοὺς προσερχομένους εἰς γάμου κοινωνίαν.

Κατ' ἀρχὴν οἱ στέφανοι, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῆς Ἀγίας Γραφῆς, εἶναι ἔκφανσις περιφανοῦς τιнос δόξης καὶ τιμῆς ἐξαιρετικῆς ἀξιῶν τιμῶν τῆς ζωῆς, ὡς λ.χ. τῆς σοφίας, τῆς ἀνδρείας, ἀρετῆς καὶ δεδοκιμασμένης πείρας: «Στέφανος γερόντων πολυπειρία» (Σιράχ ΚΕ' 6). Ἐπίσης συμβολίζουν τὰ σύμβολα τῆς ἐξουσίας τῶν ἡγεμόνων.

Σὺν τούτοις οἱ γαμήλιοι στέφανοι συμβολίζουν τὰ σύμβολα τῆς παρθενικῆς ζωῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ προσερχόμενοι εἰς γάμου κοινωνίαν ἤδη ἦσαν περιφανῇ νίκῃ κατὰ τῶν πολεμίων τῆς εὐαλότου νεότητος, τῆς θαυκαλιζομένης διὰ τῆς αὔρας τοῦ ἕαρος αὐτῆς.

Δικαίως ἄρα ἡ Ἐκκλησία ἐνώνει τὰς δύο ὑπάρξεις ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου διὰ τῶν στεφάνων τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, διὰ τῆς ἐπιθέσεως αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν νεονύμφων, χαρμόσυνως ψάλλουσα τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο: «Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς».

Οἱ γαμήλιοι στέφανοι ἐξεικονίζουν προσέτι τὴν ἐξουσίαν καὶ κυριαρχίαν τῶν νεονύμφων, γενομένων ἤδη ἀρχηγῶν ἰδίου οἴκου οὐχὶ κατ' ἀσύμφωνον διαρχίαν, ἀλλ' ἐν πνεύματι Χριστοῦ ἐνιάλῳ. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἀποφαίνεται ὅτι

οἱ στέφανοι εἶναι ἔνδειξις τῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἐξασκοῦσιν οἱ σύζυγοι ἐπὶ τῶν τέκνων καὶ τῶν οἰκετῶν τοῦ οἴκου αὐτῶν, ἦτοι τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων.

Ὑψίστη ὄντως ἡ τῶν γαμηλίων στεφάνων ἔννοια καὶ σημασία ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ γάμου· διὸ καὶ ὁ θρησκευτὴν ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς εἴθισται ν' ἀποκαλῇ τοὺς παρανόμως συζῶντας ἢ καὶ μόνον διὰ πολιτικοῦ γάμου συνδεθέντας ἐπιμέμπτως «ἀστωὺς».

«Διὰ δακτυλιδίου ἐδόθη ἡ ἐξουσία τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ· διὰ δακτυλιδίου ἐδοξάσθη Δανιὴλ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος· διὰ δακτυλιδίου ἐφανερώθη ἡ ἀλήθεια τῆς Θάμαρ· διὰ δακτυλιδίου ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων γέγονεν ἐπὶ τὸν ἄσπῳτον υἱόν».

Ἐξ εὐχῆς τοῦ Ἀρραβῶνος.

Περαινόντες τὴν πραγματείαν ἡμῶν ταύτην, περὶ τῆς ἱερολογίας τοῦ Γάμου καὶ τῶν συμβολισμῶν αὐτοῦ, κάμνομεν ἐν τέλει καὶ γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις.

Εἴπομεν ἀλλαχοῦ ὅτι ἐν ταῖς «Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς», παρατηρεῖται σφοδρῶς καυστικὴ τις κατάκρισις κατὰ τοῦ ὀνείου ἐθίμου περὶ δακτυλιδίου — ἀρραβῶνος — εἰσαχθέντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Πλὴν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀπεδέχθη καὶ τὸ ἔθος τοῦτο, χωρὶς ποσῶς νὰ παραβλάπτηται ἡ οὐσία τοῦ συνόλου αὐτῆς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καὶ ἐξωτερικῇ αὐτῆς λατρείᾳ, σὺν τοῖς παραστατικοῖς αὐτῆς πλουσίοις συμβόλοις, καθ' ὅσον μάλιστα περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι γνωματεύουσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν μέχρι τινὸς ἔχουσι καλῶς, κατόπιν ὅμως ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία, κατὰ τὸν 7ον αἰῶνα ἀνευ τῆς καθόλου γνώμης τῆς Ἐκκλησίας, καίτοι αἱ σχέσεις ἀμφοτέρων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς τε κατὰ Ἀνατολὰς καὶ Δυσμὰς ἦσαν ἀγαθαί, εἰσήγαγε τὴν καινοτομίαν νὰ φέρωσιν οἱ ἐπίσκοποι αὐτῆς καὶ δακτυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα. Ἀπὸ δὲ τοῦ 19' αἰῶνος, διὰ τοὺς Πάπας τῆς Ρώμης, ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ καλούμενος

«δακτύλιος τοῦ ἀλιέως, πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἐπιβολὴν τοῦ Βικαρίου (;) τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

Ὁ δακτύλιος οὗτος εἶναι χρυσοῦς φέρων ἑγγλυφον παράστασιν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ἐντὸς λέμβου ρίπτοντος τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν· περὶ δὲ τὴν παράστασιν ταύτην εἶναι ἐγκεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισκοπεύοντος Πάπα, δίδεται δ' αὐτῷ ἅμα τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ πρώτου τῇ τάξει Καρδινάλιου. Οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας φέρουσιν ὡσαύτως δακτυλίδιον μετὰ πολυτίμων λίθων, εἰς ἔνδειξιν οὐχὶ τοῦ γάμου αὐτῶν, ὡς ἀναφέρουσι τινες εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ πρὸς ἔνδειξιν τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως αὐτῶν.

Εἰς τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν, κατὰ κανόνα, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φορῶσι δακτυλίδιον, εἰμὴ μόνον εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἐξαιρετικὰς τινὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ προνόμιον παπικόν· ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἡγουμένους ἱστορικῶν τιμῶν μοναστηρίων.

Τὸ γεγονός εἶναι ὅτι τὴν καινοτομίαν ταύτην τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἀνέκαθεν ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας ἡ μόνη ἀληθὴς καὶ ὀρθὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς, ἡγνόησε καὶ ἀπέρριψε. Παρὰ ταῦτα παράδοξός τις νεωτερισμὸς ὅλως ἀσυνήθης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐσχάτως παρατηρεῖται ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀμερικῆς. Ὄντως ὅλως ἄπορος ἡ νεοφανὴς καὶ κενοφανὴς αὕτη καινοτομία νὰ φέρωσι δῆλον ὅτι πολλοὶ νεαροὶ ἑγγαμοὶ κληρικοὶ δακτυλίδια γαμήλια, καθὼς καὶ ἄλλα, ἅτινα προκαλοῦσι τοὺς ψιθυρισμοὺς καὶ τὰ σχόλια τῶν Χριστιανῶν μας.

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι τὸ ἐπιβλητικώτατον σῆμα καὶ «χρυσόηλατον» ἔμβλημα διὰ τὸν κληρικόν, εἶναι ἡ ἀκριβὴς ἐπιτέλεις τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ ὁ ἀπόλυτος σεβασμὸς πρὸς τὰς ἱεράς ἡμῶν παραδόσεις. «Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» (Θεσσαλ. 2, 15).

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΕΡΒΟΥΡΙΑ

Υπό ΕΜ. ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Καθηγητού Θεολογίας

Πλημμυρίζει πάντα ιδιαίτερη συγκίνησι την καρδιά και του ὀρθοδόξου πιστοῦ ἡ ἐπίσκεψι στήν Καντερβούρια, τήν δευτέρα αὐτῇ Ρώμῃ τῆς Δύσεως. Ἡ ἱστορική αὐτῇ ἔδρα τοῦ Ἑγγλίου Ἀρχιεπισκόπου ἀποτελεῖ τήν καρδιά καί τόν ἐγκέφαλο τοῦ μεγάλου συγκροτήματος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, πού παρουσιάζει τήν ἐξῆς βασική διαφορά ἀπό τὰ ἀναρίθμητα χριστιανικά γκροῦπ τοῦ Προτεστάντικου κόσμου. Μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τοὺς Ἐπισκόπους τῆς κατεδίκασε τὰς καταχρήσεις τοῦ Βατικανοῦ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα καὶ ἀπεσπάσθη ὁλόκληρη ἀπ' αὐτό. Ἔτσι ἀπέφυγε τοὺς ἐξτρεμισμοὺς τοῦ Καλθινικοῦ Προτεσταντισμοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν τὸν κατατεμαχισμό καὶ τὴν ἐξαφάνισι μέσα στήν χόανη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀναρχίας. Προβάλλοντας σήμερα ἡ Καντερβούρια τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι ἔθρηκε τὸ θάρρος νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸν παπικὸ ζυγὸ χωρὶς νὰ σβύσῃ κάθε λογαριασμὸ τοῦλάχιστο μὲ τὴν διοικητικὴ παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας, ζητάει νὰ τῆς ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἀκολουθεῖ τὸ δρόμο τῆς συνέσεως καὶ τοῦ μέτρου. Εἰδικῶς τοῦτο εἶναι τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο θὰ διαφωνήσῃ ὁ πιστὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μὰ ἕνας ἐπισκέπτης δὲν στέκεται στὶς ἐκκλησιαστικὰς διαφορὰς. Ἀφήνει τὴν σκέψι νὰ πετάξῃ στήν μακρινὴ ἐκείνη ἐποχὴ, πού ὁ φλογερὸς ἱεραπόστολος Αὐγουστίνος πῆρε τὴν ἐντολὴ ἀπὸ τὸν Πάπα Γρηγόριο νὰ φέρῃ τὸν Χριστιανικὸ μῆνυμα στήν ἐιδωλολατρικὴ Ἀγγλίαν. Τότε ἡ Ἐκκλησία ἦταν Μία καὶ ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος ἐνεργοῦσε κατὰ σαφὴ ἐντολὴ τοῦ προῖσταμένου του.

Οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν ἀγριότητα τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν ὁποῖο πῆγαινε, ἦταν ἀπογοητευτικὰς. Ἄν δὲν εἶχε συνηθίσῃ τὸν ἑαυτοῦ στήν ἀσκητικὴ πειθαρχία καὶ ἂν μὴ φλογερὴ πίστις δὲν ἔκαιγε μέ-

σα του, θὰ ἦταν δυνατόν νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ μὴν δεχθῇ τὴν ἐντολή. Μὰ προπαρασκευασμένος καὶ τὸ αἷμά του νὰ χύσῃ ἀκόμα γιὰ τὴν ἱερὴ του πίστι, ὁ πιστὸς μοναχὸς ἡγήθηκε 40 καλογήρων καὶ ἔφθασε ἕνα πρωτὶ τοῦ 597 στὸ Ἑγγλικὸ KENT. Τὸ ταξεῖδι ἀποδείχθηκε καρποφόρο. Ὁ ἡγεμὼν τοῦ KENT ἔτυχε νὰ ἔχῃ πάρῃ σύζυγο τὴν πριγκίπισσα Βέρτα, χριστιανὴ ἀπὸ τὸ Φραγκικὸ κράτος, καὶ ἔτσι φύλαξε μιὰ ἐξαιρετικὴ ὑποδοχὴ στοὺς ἱεραποστόλους.

Ὁ ETHELBERT ἔγινε Χριστιανὸς καὶ τὰ πρῶτα Χριστούγεννα μετὰ τὴν ἀφίξι τῆς ἀποστολῆς 10 χιλιάδες ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του βαπτισθήκανε στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἠλεκτρίζανε τὰ πλήθη οἱ καλόγηροι τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, πού ὅπως γραφικὰ παρατηρεῖ ὁ ἱστορικός τοῦ 8ου αἰῶνος BEDE, περνούσανε τοὺς δρόμους ντυμένοι μὲ μαύρους μανδύες καὶ «φέροντες ἕνα μετὰλλινον σαυρὸ γιὰ σημαία καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου μας καὶ Σωτῆρος, ζωγραφισμένη σὲ ἕνα πινάκα». Ἔτσι μιὰν ἀνοίξι τοῦ 597 οἱ Ἀγγλοσάξονες τοῦ KENT ἀκούσανε τὰ πρῶτα λόγια τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἡ Καντερβούρια χρίσθηκε ὡς πνευματικὸ κέντρο τῆς μεγάλης χώρας.

Τὸ πνευματικὸ δῶμας τοῦτο χριστιανικὸ κέντρο χρειάζότανε ἕνα μεγαλοπρεπὴ Καθεδρικὸ Ναό. Καὶ γιὰ τοῦτο ἦταν φυσικὸ νὰ φροντίσῃ ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξύ εἶχε δεχθῇ τὸ ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα. Διάλεξε τὰ ἐρείπια ἐνὸς Ναοῦ, ὅπου διακόσια χρόνια πρὶν τὴν ἀφίξί του οἱ Ρωμαῖοι κατακτηταὶ τοῦ τόπου λατρεύανε τὸν Θεό τους καὶ πάνω στὰ ἐρείπια αὐτὰ θεμελίωσε τὸν Ναό. Δὲν εἶναι βέβαια, ὁ σημερινὸς μεγαλοπρεπὴς Ναὸς τῆς Καντερβούριας ὁ ἴδιος ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου. Μιὰ ματωμένη ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ἱστορία πού

ἀκολούθησε, ἕνας δραματικὸς ἀγὼνας μεταξύ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας πού ὕφίστατο καὶ τῆς νέας δυνάμεως πού γεννήθηκε μὲ τὸν διορισμὸ τοῦ νέου Ἐπισκόπου, δὲν ἄφησαν στήν ροὴ τῶν αἰώνων τὸν πρῶτο Ναὸ στήν γαλήνη του. Ἀντίθετα. Τὸ δρᾶμα παίχθηκε μὲ κέντρο τὸν Ναό, τὸν ὁποῖο τὸ μῖσος τῶν κακῶν γκρέμισε πολλὰς φορές καὶ ἡ πίστις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ξανάχτισε πῶς μεγαλοπρεπῇ. Πολὺ σωστὰ ἔχει παρατηρήσει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος LANG, ὅτι «ἡ μακρὰ ἱστορία εἶναι ἀποτυπωμένη στοὺς λίθους, στοὺς τάφους καὶ τὰ παράθυρα, μὰ χρειάζεται ἕναν ἔρμηνευτή».

Ἕνας ἀπὸ τοὺς θερμοὺς Ἀρχιεπισκόπους ἀνακαινιστὰς τοῦ ἱστορικοῦ Ναοῦ, εἶναι καὶ ὁ LANFRANC, τὸν ὁποῖο κατὰ τὸν 11ον αἰῶνα ἀνέβασε στὸ θρόνο ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος ὁ Κατακτητής. Ἦταν μιὰ ἰσχυρὴ φυσιογνωμία. Ὁ βασιλεὺς τὸν σεβότανε σὰν πατέρα, τιμοῦσε ὡς δάσκαλο καὶ ἀγαποῦσε σὰν ἀδελφόν. Μὲ τὴν ὑποστήριξι τοῦ βασιλῆα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέλαβε νὰ χτίσῃ μὲ Νορμανδικὸ λίθο, πού ἱστοφόρα τὸν φέρανε ἀπὸ τὸ CAEN, τὸν Ναό, δημιουργώντας ἔτσι τὸ πρῶτο Νορμανδικὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἀγγλίας. Τὸ ἔργο του τὸ συνεχίσανε οἱ διάδοχοί του — καὶ μέσα σ' αὐτοὺς ὁ περίφημος Ἀνσελμος — κατὰ διαφόρους περιόδους καὶ πάντα μὲ τὸ ὄνειρο τῆς καλλιτερεύσεως. Ἔτσι ὁ σημερινὸς μεγαλοπρεπὴς Καθεδρικὸς Ναὸς τῆς Καντερβούριας μὲ τὶς τεράστιες καὶ τὶς καλλιτεχνικώτατες ἀψίδες, τὸ περίφημο ζωγραφιστὸ δυτικὸ παράθυρο, τὸ ὠραιότατο CHOIR, τὴν κρύπτη, τοὺς θωμούς τῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ βασιληάδων πού τὸν γεμίζουν, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς σκληρῆς προσπάθειας καὶ ἐργασίας εὐσεβῶν πού ὁραματισθῇκανε ἕνα πραγματικὸ παλάτι γιὰ τὸν λατρευτὸ τῆς καρδιάς τους. Στὴν ὑποβλητικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ Ναοῦ, ἡ ψυχὴ ὑψώνεται σὲ ἀνάταση καὶ προσευχή. Κί' ὕστερα ἡ σκέψι πετᾷ μὲ θαυμασμὸ στὰ πα-

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Εἰς τὰς ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας κάμνω εἰς διάφορα σχολεῖα, ἀνακαλύπτω μερικοὺς διδασκάλους, οἱ ὅποιοι εἶναι αἰχμάλωτοι τῆς Τεχνολογίας καὶ μερικοὺς ἄλλους οἱ ὅποιοι αὐτεχειραφετήθησαν τελείως ἀπὸ τὴν Γραμματικὴν. Οἱ πρῶτοι καταναλίσκουν τὰς δυνάμεις των ὅπως διδάξουν στὰ παιδιά των τοὺς ὁρισμοὺς τῆς Γραμματικῆς καὶ τὰς γραμματικὰς ἐννοίας κατὰ τὸν ἰδικὸν των τρόπον, ἐννοίας τὰς ὁποίας ἔχει ἀποκτήσῃ τὸ παιδί ἀπὸ τὸ ἀμερικανικὸν σχολεῖον. Οἱ δεῦτεροι νομίζουν ὅτι μόνον μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐξήγησιν τοῦ κειμένου ἀγγλιστί, χωρὶς συστηματικὴν διδασκαλίαν τῆς Γραμματικῆς, διδάσκεται ἀποτελεσματικῶς ἡ γλῶσσα. Δὲν ὁμιλῶ διὰ τοὺς γονεῖς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐκλαμβάνουν ὡς γραμματικὴν μερικοὺς ὁρι-

ῥήματα ὑπὸ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΒΟΥΔΗ

σμούς, τί λέγονται οὐσιαστικά καὶ τί λέγονται ἐπίθετα, πόσα εἶναι τὰ μακρὰ καὶ πόσα εἶναι τὰ θραχέα, καὶ ἐπηρεάζουν τοὺς διδασκάλους ὅπως διδάσκουν ἐκεῖνα τὰ πράγματα καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, τὰ ὁποῖα ἔμαθαν αὐτοί.

Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἀνεκάλυψα ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν γραμματικοπλήκτων καὶ τῶν χειραφετημένων δὲν ἐπιτυγχάνει. Ἦκουσα παιδιά νὰ λέγουν ὅτι τὰ μακρὰ εἶναι ἡ καὶ ὦ, ἀλλ' ὅταν ἤρχετο ἡ στιγμή νὰ διακρίνουν τὸ μακρὸν καὶ τὸ θραχὺ εἰς τὴν λέξιν, τὰ ἔχαναν. Παιδιά τῆς ΣΤ'. ὅταν τὰ ἠρώτησα πῶς θὰ ἔλεγαν ὅταν ἡ φράσις πού εὐρήκαν στὸ βιβλίον «τὸ νερὸ διοχετεύεται ἀπὸ σωλήνα», φανερώνει ὅτι περνᾷ ἀπὸ πολλούς . . . δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ

εὕρουν τὴν λέξιν σωλήνας. Ἐνα παιδί κατῳρώθησε νὰ θρῆ τὴν λέξιν σωλήνους καὶ ἕνα ἄλο τὴν λέξιν PIPES. Ὁ διδάσκαλος τότε ἐστράφη πρὸς ἐμὲ καὶ εἶπεν ὅτι «δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμη εἰς τὴν τρίτην κλίσιν».

Μὲ ἄλλους λόγους, ἔπρεπε νὰ διεξέλθουν τὰ παιδιά ὅλην τὴν ὕλην ἀπ' ἀρχῆς καὶ νὰ φθάσουν, κατὰ τὸ ΣΤ' ἔτος, εἰς τὴν Τρίτην κλίσιν, ἂν προφθάσουν, διὰ νὰ μάθουν ὅτι ὁ πληθυντικὸς τοῦ σωλήν κάμνει σωλήνες.

Εὐρήκα καὶ διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι δὲν διδάσκουν στὰ παιδιά γραμματικὴν, θασιζόμενοι μόνον στὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐξήγησιν τῶν λέξεων καὶ εἰς ὅσιν ἤμποροῦσαν συνομιλῶν. Ἡ ὁμιλία ὅμως τῶν παιδιῶν καὶ αἱ ἀπαντήσεις των δὲν ἔδωσαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μανθάνουν καλλίτερον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐμάν-

(Συνέχεια ἐκ τῆς 8ης σελίδος)

ληὰ ἐκεῖνα χρόνια πού τρεμουλιαστὴ ἡ φλόγα τοῦ χριστιανικοῦ φωτὸς στὸ λυχνάρι τῆς καρδιᾶς τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου καὶ τῶν μοναχῶν τοῦ ἔφθασε στὴν μακρυνή τοῦτη χώρα κι' ἔγινε πίστις σωτήριος καὶ ζωηρὴ καλλιτεχνικὴ ἔμπνευσις, θρίσκοντας διέξοδο σὲ μεγαλοπρεπὴ τέχνη.

Τὸ ἱστορικὸ δρᾶμα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ συνδέεται σὲ μεγάλῳ μέρος μὲ τὸν λατρευτὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος. Ὁ Ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας στὴν Κωνσταντινούπολι, ἀπετέλεσε γιὰ ἑκατονταετηρίδες ὁλόκληρες καὶ ἀποτελεῖ ἀκόμα, τὴν κολυμβήθρα μέσ' τὴν ὁποία ἀνανεώνεται ἡ χριστιανικὴ ζωτικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς. Γιὰ χιλιάδες δὲ ὀρθόδοξο κόσμον ὑπῆρξε καὶ εἶναι ὁ νοσταλγικὸς τόπος μιᾶς ἱερῆς ὁδοιπορίας. Κατὰ ἀνάλογο τρόπο ὁ Καθεδρικὸς Ναὸς τῆς Καντερβούριας ἀποτελεῖ τὴν «Μητέρα Ἐκκλησία ὅλου τοῦ Κόσμου», γιὰ τοὺς Ἀγγλοσάξονας. Ὅπως στὰ

παλαιὰ χρόνια, ἔτσι καὶ σήμερα, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς ξεκινᾶνε χιλιάδες προσκυνηταὶ γιὰ νὰ λατρεύσουν τὸν Θεὸ κάτω ἀπ' τὴν μεγαλοπρεπὴ στέγη πού ἔχτισε ἡ εὐσέβεια τῶν πατέρων τους. Εἶναι πολλοὶ πού αἰσθάνονται τὸ ἴδιο μὲ τὸν στρατιώτη τοῦ τελευταίου πολέμου, πού ἄφησε ἐκεῖ σ' ἕνα χαρτί γραμμένα αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἡμῶνα αἰχμάλωτος στὴν Ἰαπωνία τέσσερα χρόνια. Ἦρθα ἐδῶ νὰ εὐχαριστήσω γιὰ τὸν γυρισμό μου τὸν Θεὸ καὶ νὰ πῶ μιὰ προσευχὴ γιὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Καντερβούρια».

Προσκυνηταὶ καὶ μεῖς στὸν τόπο αὐτό, μαγεμένοι ἀπ' τὴν γοητεία του, ξαναφέρνουμε στὴν σκέψιν ἀπ' τὸ πλούσιο καὶ ἱστορικὸ καὶ ἀγωνιστικὸ παρελθὸν τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως τὴν μορφὴ τοῦ Μάρτυρος ALPHEGE, πού προσπίζοντας καὶ μαχόμενος γιὰ τὸ ποίμνιό του, σφαγιάσθηκε ἀπὸ ἄγρια στίφη Δανῶν κατακτητῶν. Ὅταν οἱ δολοφόνοι μεθυσμένοι καὶ ἄγριοι τοῦ φωνάζανε: «λύτρα ἐπίσκοπε,

χρήματα ἐπίσκοπε», ἐκεῖνος ἤρεμα καὶ ἡρωϊκῶς, σὰν ἄλλος μάρτυς Στέφανος, ἀπήντησε: «Δὲν ἔχω χρυσὸ καὶ ἄργυρο, μὰ μπορῶ νὰ σᾶς προσφέρω ἐλεύθερα τὴν γνώση τοῦ ἐνὸς κι' ἀληθινοῦ Θεοῦ». Ὁ ἱερὸς ἀγώνας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου THOMAS BECKET ἐναντίον τοῦ αὐθαιρεσιῶν τοῦ βασιλέως Ἑρρίκου τοῦ Βου, ὁ ὁποῖος εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα τὸν σφαγιασμό του ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως ἐντὸς τοῦ ἴδιου τοῦ Ναοῦ, μᾶς ἔρχεται ἀκόμα στὸ μυαλό. Ἴσως γιὰ τοῦτο μοιάζει τόσο πολὺ μὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἐναντίον τῆς παντοδυνάμου αὐτοκράτειρας Εὐδοξίας...

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας ὑψώθηκε σὲ δένδρον καρποφόρον, γιὰ τοῦτο ποτίσθηκε μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τῆς. Πνεύματα μαρτύρων αἰσθανόμαστε νὰ φτερουγίζουν καὶ στὸν ἱερὸ τοῦτο τόπον καὶ γλυκεῖα ἡ ὑπόσχεσι τοῦ Κυρίου μας φτερουγίζει στὸν ἀέρα: «Ὑπὸ τῷ κόσμῳ τούτῳ θλίβιν ἔξεται, ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον».

θανον ἂν ἐδιδάσκοντο καὶ στοιχειώδη γραμματικὴν.

Τὰ ἀνωτέρω δὲν εἶναι μονομερῆ φαινόμενα, ἂν καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι, οἱ ὅποιοι συνδυάζουν τὴν διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς μετὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν λέξεων κατὰ τρόπον μεθοδικόν καὶ δεικνύουν ἀποτελέσματα. Διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ νὰ χαράξω μερικὰς λέξεις περὶ τῆς θέσεως τῆς Γραμματικῆς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἡ Γραμματικὴ φαίνεται νὰ μὴ ᾔτο εὐχάριστον μάθημα εἰς τοὺς διδασκόμενους, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας κατηρτίσθη ὡς ἐπιστῆμη καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκεται εἰς τοὺς ὑποψηφίους «γραμματικούς». Διεσώθη ἓνα ἐπίγραμμα, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ὡς ἑξῆς:

«Ἀρχὴ Γραμματικῆς ἐπτάστιχος ἔστι κατάρτα».

Οἱ Ἀλεξανδρινοί, ὡς φαίνεται, ἤρχιζαν τὴν γραμματικὴν ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου, ἡ ὁποία ἀρχίζει μετὰ ἐπτὰ δεινὰ.

«Τὸ πρῶτον μῆνιν φέρει, τὸ δεῦτερον Οὐλομένην

Τὸ τρίτον Ἀλγεα πολλὰ», καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὸ ἐπίγραμμα καταλήγει:

Πῶς οὖν σὺ γραμματικός ἐθέλεις γενέσθαι;

Ζῆμερον εἰς τὰ σχολεῖα τῶν κρατῶν, τὰ ὅποια ἔχουν προχωρήσῃ εἰς τὰς Φιλοσοφικὰς καὶ Παιδαγωγικὰς μελέτας, ἡ Γραμματικὴ δὲν εἶναι πλέον ἢ φοβερὰ ἐκείνη ἐπιστῆμη, ἡ ὁποία μετὰ τὸ μεγαλόηχο ὄνομα «Τεχνολογία», ἐθασάνιζε τὸν μικρόκοσμον καὶ μετέβαλλεν «εἰς φυλακὴν τοὺς τοίχους τοῦ σχολείου». Ἡ νεωτέρα παιδαγωγικὴ παρουσιάζει τὴν Γραμματικὴν ὡς μέθοδον εὐχάριστον καὶ ἀποτελεσματικὴν πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς γλώσσας.

Εἰς τὰ ἰδικὰ μας σχολεῖα ὑπάρχουν διδάσκαλοι, οἱ ὅποιοι διδάσκουν τὴν Γραμματικὴν ὡς ξεχωριστὴν ἀπὸ τὴν γλῶσσαν γνῶσιν, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς γονεῖς, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ ἀκού-

σουν ἀπὸ τὰ παιδιά των ὅτι τὰ ἄρθρα εἶναι τρία, ὃ ἢ τό. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι διδάσκουν τὴν Γραμματικὴν ὡς αὐτοτελὲς μάθημα, ὡς ἐπιστῆμην, ὅπου δὲν ἡμπορεῖς νὰ προχωρήσῃς ἂν προηγουμένως δὲν μάθῃς τὰς προηγουμένας σελίδας. Διὰ νὰ μάθῃς τὰ ρήματα, πρέπει πρῶτα νὰ μάθῃς τὴν Α', τὴν Β', τὴν Γ' κλίσιν, τὰς Ἀντωνυμίας, τὰ Ἀριθμητικά, τοὺς κανόνες τονισμοῦ, καὶ τόσα ἄλλα.

Ἡ νεωτέρα παιδαγωγικὴ δὲν απαιτεῖ νὰ ἀρχίσῃ ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς μετὰ τὴν καθιερωμένην σειράν. Ἡμπορεῖ ὁ διδάσκαλος νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ ρήματα, νὰ διακόψῃ τὴν διδασκαλίαν, νὰ στραφῇ πρὸς τὰ ὀνόματα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὰ ρήματα. Βρῆκε λ.χ. τὸ παιδί τὴν λέξιν χῶμα; Ὁ διδάσκαλος δὲν περιμένει νὰ φθάσῃ τὸ παιδί στὴν Τρίτη Κλίσι γιὰ νὰ διδάξῃ ὅτι πολλὰ λέγονται χῶματα. Δὲν σταματᾷ ἕως ἐδῶ. Σχηματίζει τὰς κυριωτέρας πτώσεις. Χῶμα, χῶματος, χῶματα, χῶμάτων. Δίδει καὶ ἀκούει φράσεις μετὰ τὴν λέξιν χῶμα. Εὐρίσκει καὶ ἄλλα ὀνόματα εἰς μα. Στῶμα, σῶμα, χρῶμα, κλπ. Παράπεμπει τὰ παιδιά εἰς τὴν οἰκείαν σελίδα τῆς Γραμματικῆς. Ὅρίζει μερικὰς λέξεις ἀπὸ τὴν γραμματικὴν νὰ κλίνουν τὰς κυριωτέρας πτώσεις καὶ νὰ τὰς γράψουν. Δὲν βασίζεται μόνον στὰ προφορικά. Γνωρίζει ὅτι τὸ παιδί πρέπει νὰ ἰδῇ τὰς λέξεις καὶ τὰς καταλήξεις καὶ νὰ τὰς γράψῃ, διὰ νὰ ἐντυπωθοῦν στὸ μυαλό του.

Μετὰ ἓνα ἢ δύο μαθήματα, ἀπαντᾷται πάλιν ἡ λέξις εἰς μα. Ὁ διδάσκαλος ὑπενθυμίζει πῶς κλίνονται τέτοια ὀνόματα, ἐρωτᾷ, θεθαίωεται ὅτι τὰ παιδιά τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ λέγουν τοῦ στρωμάτου, ἀλλὰ τοῦ στρώματος, δὲν θὰ λέγουν τοῦ παπλωμάτου, ἀλλὰ τοῦ παπλώματος.

Μεθοδικὰ προχωρεῖ ὁ διδάσκαλος εἰς κάθε ὄνομα, μέχρις ὅτου θεβαιωθῇ ὅτι τὰ παιδιά χειρίζονται ὀρθῶς τὰς πτώσεις τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων εἰς ος, ον, ης,

α, η, ια, εια, υς, υ, κλπ., χωρὶς νὰ περιμένῃ νὰ μάθουν πρῶτα τοὺς κανόνες τοῦ τονισμοῦ. Πρωτίστως πρέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ στὸ παιδί τὸν μηχανισμό τῆς γλώσσας. Τὸ βιβλίον ἢ Γραμματικὴ, κάθε φορὰ θὰ χρησιμεύῃ ὡς πολὺτιμον βοήθημα, ὡς πηγὴ παραδειγμάτων ὅχι μόνον ὡς σκοπὸς τῆς παιδείας. Ὅταν λέγωμεν γραμματικὴν, συμπεριλαμβανόμεν πᾶν βιβλίον τὸ ὁποῖον εἰσάγει μεθοδικὰ τὰς γραμματικὰς ἐννοίας καὶ τοὺς γραμματικοὺς τύπους. Ἡμπορεῖ νὰ περιέχῃ γραμματικὴν καὶ τὸ Ἀναγνωσματάριον.

Ὅταν τὸ παιδί φθάσῃ εἰς ἀνωτέρας τάξεις, τότε εἶναι εἰς θέσιν νὰ μάθῃ ἐπιστημονικώτερον τὴν γραμματικὴν. Ἦδη ὅμως, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐξασφαλίσῃ τὸν μηχανισμόν τῶν ὀνομάτων καὶ ρημάτων, καὶ ἐν γένει τῶν εὐχρηστων μερῶν τοῦ λόγου. Τότε προχωρεῖ εἰς τοὺς δυσκόλους τύπους καὶ εἰς τὴν συστηματικὴν κατανόησιν τῶν κανόνων τονισμοῦ. Χωρὶς τόνους ὑπῆρξε γλῶσσα, χωρὶς τύπους δὲν ὑπῆρξεν. Ἐπομένως ἀναβάλλονται οἱ κανόνες τῶν τόνων διὰ τὰς μεγάλας τάξεις, ἐφ' ὅσον ὁ καιρὸς εἰς τὰ ἀπογευματινὰ εἶναι πολὺ ὀλίγος.

Τὸ πρῶτιστον καθήκόν μας εἶναι νὰ διδάξωμεν εἰς τὰ παιδιά μας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐφ' ὅσον τὰ παιδιά γνωρίζουν τὰς κυριωτέρας γραμματικὰς ἐννοίας ἀπὸ τὸ Ἀμερικανικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ τὸ Ἀμερικανικὸν τμήμα τοῦ Ἡμερησίου, ἃς διδάξωμεν τὴν γλῶσσαν μας ὅπως διδάσκεται μία ξένη γλῶσσα, ἢ Γαλλικὴ ἢ ἢ Ἰσπανικὴ. Ἀς ἀρχίσωμεν κ' ἡμεῖς μετὰ τὰς κλίσεις καὶ τὰ ρήματα ταυτοχρόνως καὶ μετὰ λεξιλόγιον. Ὅπου εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μεταχειρισθῶμεν γραμματικοὺς ὅρους, ὡς λ.χ. ἐπιθετον, ἄρθρον, θέμα, λήγουσα, ἃς ἐξηγήσωμεν αὐτὰς μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ἀγγλικὰς λέξεις, ADJECTIVE, ARTICLE, κλπ. καὶ ἃς προχωρήσωμεν διὰ νὰ μάθουν τὰ παιδιά πρῶτα τὴν γλῶσσαν καὶ ἔπειτα τὰς λεπτομερείας

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

Υπό Θ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ, Θεολόγου - Ίεροκήρυκος

“Όταν πρόκειται κανείς να μελετήσει όποιος πρέπει να είναι ό υπεύθυνος άρχηγός μιάς άνθρωπίνης κοινωνίας, τό πρώτον τό όποιον πρέπει να κάμη είναι να έρωτήσει τι είδους κοινωνία είναι αυτή. “Ο πρωθυπουργός ένός κράτους πρέπει να είναι έμπειρος εις τά πολιτικά, ό διαχειριστής τών συμφερόντων ένός οικονομικού όργανισμού πρέπει να είναι έπιδέξιος οικονομολόγος. “Ο πρόεδρος ένός πανεπιστημίου πρέπει να είναι ένημερωμένος εις τά προβλήματα της έκπαιδύσεως, κλπ. “Ο έπιδιωκόμενος σκοπός καθορίζει τά προσόντα του άρχηγού.

Έάν έρωτήσωμεν τώρα όποιος πρέπει να είναι ό άρχηγός μιάς χριστιανικής Κοινότητος, ή άπάντησις πρέπει να δοθής από τόν χαρακτηριστήρα καί τόν σκοπόν της Έκκλησίας. “Η άναδρομή εις τάς πρώτας ήμέρας του Χριστιανισμού, είναι χρήσιμος διά τήν διασάφισιν της περιπτώσεως. Αί πρωτεύουσαι τών έπαρχιών της τότε Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας ήσαν γεμάται από έμπείρους στρατιάς, εις τάς διαταγάς τών όποίων ύπήκουον χιλιάδες ανθρώπων. “Η τάξις ή ή άταξία της κοινωνίας καί της αυτοκρατορίας ήσαν εις χείράς των.

Εις τάς ήγεμονικάς αϋλάς τών ποικιλωνύμων πολιτικών ήγετών, διεσταυρώνοντο οί έχοντες πολιτικήν πείραν. Είχον όλοι έτοιμα σχέδια εις τό χαρτί, μειδιάματα εις

τά χείλη, άφогον όρθότητα εις τούς τρόπους καί σιλιέττα κάτω από τό μανίκι.

Οί σοφοί της έποχής έδιάβαζαν εις τάς βιβλιοθήκας, συζητούσαν στούς δημοσίους κήπους, έδίδασκον από τάς έδρας, καθ’ όν χρόνον άηδιασμένοι από τήν χρεωκοπίαν του έαυτού των καί του έργου των, τά βράδυα έτσούγκριζον τά ποτήρια τους εις τάς αϋλάς τών πλουσίων καί έπερίμεναν τήν άνατολήν της άλλης ήμέρας, διά να ξαναπάρουν τό ύφος της σοβρότητας καί της . . . άρετης.

Οί κληρικοί τών διαφόρων έιδωλολατρικών θρησκειών, είχον γιά όλους καλά λόγια, από όλους κάποια μικρά έλπίδα, ήσαν έτοιμοι να διαθιβάσουν σε κάθε ισχυρό τήν ευλογίαν τών θεών καί σε κάθε άποτυχημένο τήν κατάρων.

“Όλοι όσοι ένόμιζον ότι ό άστερισμός των έπάνω εις τόν ουρανόν έγραφε κάποιο καλό μέλλον γι’ αυτούς κάτω στην γή, καί θεωρούσαν άπαραίτητο τόν έαυτό τους γιά τήν όμαλή λειτουργία της άνθρωπίνης ζωής, προτοϋ σώσουν τήν ανθρωπότητα, έσπευδαν να σώσουν πρώτα τήν θέσιν των. Πώς θα ήτο άλλωστε δυνατόν να ώφελήσουν τούς άλλους, εάν παρέμενον άσχημοι, λησμονημένοι καί πτωχοί; “Ετσι κρατούσαν τάς θετικώτερας ύπηρεσίας των γιά κάποια καλλίτερα ήμέρα, όπότε αί περιστάσεις θα ήσαν ευνοϊκώτεροι. “Εν τω μεταξύ, ό καιρός περνούσε, αί ευνοϊκάι περιστάσεις διά τήν έφαρμογήν σωτηρίων σχεδίων δεν ένεφανίζοντο ή καί αν παρουσιάζοντο, καθίσταν περιττήν πλέον τήν έφαρμογήν, άφου τά πράγματα ήδη πήγαιναν καλλίτερα καί με τόν τρόπον αυτόν, οί μέν «παράγοντες» της προόδου έξεκοκκάλιζαν τά μερίδια που τούς είχε πετάξει ή μοίρα, ή δε πρόοδος τραβούσε τό άμάξι, όπου όλοι τους ήσαν καθισμένοι, σε δρόμους που

κανείς δεν ήτο εις θέσιν να κοντρολάρη.

Τότε ένεφανίσθη ό Χριστός. “Η έξωτερική του εμφάνισις δεν ίκανοποίησε κανέναν από τούς έξ έπαγγέλματος έκλεκτούς που άνέφερα προηγουμένως. “Η ειλικρίνεια του έκρίθη άπρόσφορος διά τήν διοίκησιν, ή πραότης του ουτοπία από τούς νικητάς στρατηγούς, ή σοφία του υπερβολικά άπλή από τούς ειδικούς έπιστήμονας καί ή θρησκεία του άντιεκκλησιαστική, από τούς θρησκευομένους. Τότε «συμβούλιον έλαθον οί άρχιερείς, ίνα αυτόν άπολέσωσι». Τά σχέδια κατεστρώθησαν εις τάς αϋλάς του Κυρίου, στην “Ιερουσαλήμ, ή πολιτική έξουσία «διεφωτίσθη» καταλλήλως. Μερικοί δημαγωγοί έφαντίσαν τούς όχλους καί ό Χριστός άνηρτήθη έπάνω εις τόν Σταυρόν. Οί έκλεκτοί τών ανθρώπων είχαν κάμει ό,τι μπορούσαν γιά τό καλό του λαού. Καί όταν ή σφραγίδα του μνημείου έπεκύρωσε τήν «άποτυχία» του σταυρωθέντος καί τόν θρίαμβον τών σταυρωτών, τότε άντεστράφησαν οί όροι. “Η ύπόλοιπος ιστορία είναι γνωστή.

“Εκείνο που έχει όμως σημασίαν, είναι ότι ή ιστορία έπαναλαμβάνεται. Στην Βυζαντινή έποχή οί αυτοκράτορες έθεολογοϋσαν καί οί θεολόγοι πολιτικολογοϋσαν. Σήμερα πολλές φορές ζητοϋμε ήθική από ένα ήθοποιό, ήθοποιία από ένα στρατηγό, στρατηγική από ένα πολιτικό καί πολιτική από ένα έκκλησιαστικό. Τώρα τι είναι ή ήθική, ή ήθοποιία, ή στρατηγική καί ή πολιτική που ζητοϋμε, αυτό είναι δύσκολο ή μάλλον άδύνατον να όρισθής. Τό έλάττωμά μας ίσως είναι ότι όλοι πολιτικολογοϋμε. Δεν μάς ενδιαφέρει ή αλήθεια, αλλά ή σκοπιμότης. “Ο Σωκράτης κάπου παρομοιάζει τήν κοινήν γνώμην με ένα θηρίο, καί τόν δημαγωγό με θηριοδασαστήν. Έάν ούρλιάξη τό θηρίο, ούρλιάζει καί ό θηριοδασαστής, εάν μουγκρίξη εκείνο, μουγκρίζει καί αυτός, καί όταν ή συνεχής άσκησις τόν έξομώιση τελείως με τό θηρίο, τότε (Συνέχεια εις τήν 16ην σελίδα)

του γραπτού λόγου, κανόνas τονισμού καί όρισμούς.

Αί γραμματικάί έννοιαι είναι αί ίδιαι εις όλας τάς γλώσσας. “Όσα είναι ούσιαστικά εις τήν Έλληνικήν, είναι καί εις τήν “Αγγλικήν. “Όταν άναστενάζη κανείς, δεν άναστενάζει άγγλιστί ή έλληνιστί. “Ας μη κάμωμεν αυτό που έκαμεν ένας μεταφραστής ένός μυθιστορήματος, ό όποιος έγραψεν: «“Αχ, άνεστενάξεν ό κόμης ίσπανιστί»!

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΕΙΣ ἄλλην σελίδα τοῦ «Παρατηρητοῦ» ἀναδημοσιεύεται ἀπὸ τὸ «NEW YORK TIMES» ἀνταπόκρισις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν ἱστορικὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας. Ἡ Ἁγία Σοφία εἶναι τὸ τιμιώτερον καὶ ἱερώτερον σύμβολον τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ἀποξένωσις τῆς προεκάλεσεν ἀθεράπευτον τραῦμα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλλήνου. Διὰ τοῦτο ἡ εἰδησις αὕτη ἐνεποίησεν ἀνέκφραστον συγκίνησιν καὶ ἐχαιρέτισθη μὲ ἀπροσποίητον χαράν.

Ἰδιαίτερος οἱ ὁμογενεῖς τῆς Ἀμερικῆς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προσωπικὴν πείραν τοῦ μεγαλεπηβόλου πνεύματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Ἀθηναγόρα, ἐκλαμβάνουν τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν ὡς ἐλπιδοφόρον ἀπαρχὴν νέας φάσεως εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπαφελοῦς καὶ καρποφόρου ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ὁ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητής», τέκνον καὶ τοῦτο πνευματικὸν τῆς Α. Παναγιότητος, χαιρετίζει τὴν εἰδησιν τῆς Πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως μὲ ἀνεπιφύλακτον ἐνθουσιασμόν.

***

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

ΔΙ' ὅλου σχεδὸν τοῦ ἔτους — ἐξαιρέσει τῶν καλοκαιρινῶν μηνῶν — αἱ Κοινότητές μας, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ὀργανώνουν τὰς χοροεσπερίδας των. Καὶ αἱ χοροεσπερίδες αὗται ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς σπουδαίας εὐκαιρίας συγκεντρώσεως καὶ ἀλληλογνωριμίας τῶν ὁμογενῶν. Ἀπὸ οἰκονομικῆς δὲ πλευρᾶς, συμβάλλουν σημαντικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν προσόδων τῶν Κοινοτήτων, αἱ ὁποῖαι, μὲ τὴν ἀλματώδη ἀνοδὸν τοῦ τιμαρίθμου καὶ τὴν συνεχῶς αὖξουσιν στενότητά τοῦ χρήματος, εὐρίσκονται συχνά εἰς δύσκολον θέσιν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ὄχι μόνον τὰς ἀνέχεται, ἀλλὰ καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἐπιτυχίαν των. Ὁμολογουμένως δέ, αἱ Κοινότητες, κατὰ κανόνα, προσπαθοῦν νὰ δίδουν εἰς τὰς χοροεσπερίδας των ὅσα τὸ δυνατόν ἀξιοπρεπεστέραν καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν. Ἐν τούτοις, ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις, εὐτυχῶς ὀλίγαι, κατὰ τὰς ὁποίας εἴτε στοιχεῖα ἄσεμνα εἰσχωροῦν εἰς τὸ πρόγραμμα, εἴτε ἡ ἐκτέλεσις μερικῶν τμημάτων τοῦ ἀνατίθεται εἰς καλλιτέχνας μὴ σεβομένους ἐπαρκῶς τὸν ἑαυτὸν των καὶ τὴν τέχνην. Τότε, φυσικὰ, ἡ ἐντύπωσις εἶναι ὀλεθρία, τόσο διὰ τὴν ὀργανοῦσαν τὴν χοροεσπε-

ρίδα Κοινότητα, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνεχομένην τὴν ἀσχημίαν αὐτὴν Ἐκκλησίαν. Χρειάζεται ἐπομένως, ἐξαιρετικὴ προσοχὴ ἐκ μέρους τῶν ὀργανωτικῶν Ἐπιτροπῶν, ὥστε νὰ μὴ μεταβληθῇ ἡ χοροεσπερίς εἰς αἰτίαν κακοῦ μᾶλλον παρὰ καλοῦ, νὰ μὴ ἐκπέσῃ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ κοινού, καὶ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ἐνδεχομένως ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μας Ἀρχὴ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων νὰ τὴν ἀπαγορεύσῃ.

***

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΜΕΤΑ μακροχρονίους πειραματισμούς, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὗρεν, ἐπὶ τέλους, τὸν ἀνθρωπὸν τῆς καὶ τὸν δρόμον τῆς. Κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη, ὑπὸ τὴν φωτεινὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀξίου Διευθυντοῦ τῆς κ. Βασιλείου Βέλλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐγκαινίασε δημιουργικώτατον πρόγραμμα, τοῦ ὁποίου τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἔχουν γίνεи εὐεργετικῶς αἰσθητὰ ἐν Ἑλλάδι. Ἡ προσοχὴ ἐστράφη ἐντατικῇ καὶ συνεκεντρώθῃ ὁλόκληρος ἐκεῖ, ὅπου ἡ ἀνάγκη ἦτο πλέον αἰσθητὴ καὶ πλέον ἐπείγουσα. Καὶ ἡ ἀνάγκη ἦτο διπλῇ: ἔλλειψις ποσοτικὴ καὶ ποιοτικὴ ἐκκλησιαστικῶν ἐργατῶν, ἔλλειψις καταλλήλων καὶ ἐπαρκῶν ἐφοδίων. Παρὰ τοὺς ἐντελῶς περιορισμένους πόρους, παρὰ τὰς ἐξόχως ἀνωμάλους περιστάσεις, κατεστρώθησαν εὐρύτατα σχέδια ἐργασίας καὶ ἐλήφθησαν μέτρα δραστικά, ὥστε αἱ ἐλλείψεις νὰ καλυφθοῦν τὸ συντομώτερον καὶ κατὰ τὸν πλέον ἐνδεδειγμένον τρόπον. Ἐπεστρατεύθησαν οἱ πνευματικοὶ παράγοντες τῆς χώρας, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, εἰς μίαν ἄνευ προηγουμένου συγγραφικὴν ἐξόρμησιν, ἡ ὁποία ἀπέδωσε μέχρι στιγμῆς πληθὺν περισπουδάστων ἔργων, τόσο ἐκλαϊκευτικῶν ὅσον καὶ σοβαροτέρου χαρακτήρος. Παραλλήλως πρὸς τοῦτο, διὰ τῆς δημιουργίας Σχολῆς Ἱεροκηρύκων, Κατηχητῶν καὶ Ἐξομολόγων, πρὸς καταρτισμὸν καταλλήλων στελεχῶν, προεκλήθη νέα ἀνθησις τοῦ Κηρύγματος, τῆς Κατηχήσεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ παρήγορος ἀφύπνισις τοῦ ὑγινοῦς θρησκευτικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ. Τελευταίως, ὡς ἐπιστέγασμα τῆς ὅλης κινήσεως, ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν, πρὸς δημιουργίαν ὀργανωμένου σώματος εὐσεβῶν καὶ φωτισμένων γυναικῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία θὰ μεταδίδῃ τὸ σωτήριο φῶς τῆς πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸν σκοτεινὸν τῆς ἀμαρτίας δρόμον καὶ τὴν παρηγορίαν τοῦ Εὐαγγελίου παντοῦ, ὅπου ὁ πόνος καὶ ἡ συμφορὰ πιέζουν χριστιανικὰ στήθη, θὰ ἐπιδιώκῃ δὲ τὴν ἀνέυρεσιν καὶ ἐπιστροφὴν τῶν ἀπολωλότων προβάτων εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ. Ἔργον τοιοῦτον, ὄντως τιμὴν τὴν Ἐκκλησίαν μας, δικαιούται νὰ ἀναμένῃ ὄχι μόνον τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν θαυμασμόν τοῦ κοινού, ἀλλὰ καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικήν συμπαράστασιν παντός δυναμένου.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Τί Γράφει διὰ τὸ Δεκαδολλάριον ὁ Κοινοτικός Τύπος

Μὲ πολὺν ἐνθουσιασμόν καὶ θαυμαστήν πειστικότητα ἀνεπτύχθη καὶ ἐσχολιάσθη ἀπὸ τὰς στήλας τῶν Κοινοτικῶν Δελτίων ἡ ἱστορική ἀπόφασις τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως τοῦ Σαιντ Λούις διὰ τὸ Δεκαδολλάριον. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνακοινώσεων καὶ τῶν ἄρθρων ποὺ ἐφιλοξένησεν ὁ Κοινοτικός Τύπος, ὁ «Ὁρθόδοξος Παρατηρητής» ἀναδημοσιεύει προχειρῶς μερικά ἀποσπάσματα χάριν τῶν ἀναγνωστῶν του.

«**Η ΗΧΩ ΤΟΥ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ**», (Δεκέμβριος 1950): «... τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀπασχόλησε πολὺ τοὺς συνέδρους, ἦτο τὸ οἰκονομικόν. Πρὸ πάντων ἡ τροπὴ τοῦ ἐνὸς δολλαρίου εἰς δέκα διὰ κάθε μέλος τῶν Κοινοτήτων. Ὅταν σκεφθῇ κανεῖς ὅτι μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ θὰ καλυφθοῦν αἱ πολυποίκιλα ἀνάγκαι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ὀργανισμοῦ, τότε θὰ πεισθῇ καὶ ὁ ἴδιος καὶ θὰ θελήσῃ νὰ μεταδῶσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν ὠφελιμότητα τοῦ μέτρου αὐτοῦ...»

«**EVANGELISMOS**», τῆς ὁμωνύμου Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἐν BALTIMORE, MD., 5 Ἰανουαρίου, 1951): «... Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατ' ἀρχὰς μᾶς ἐξέπληξεν ὅλους. Ὅταν ὁμως κανεῖς μελετήσῃ τὸ ζήτημα μὲ συμπάθειαν καὶ λογικὴν, θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἦτο μέτρον ἐπάναγκες, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ληφθῇ, ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν ἐκκλησιαστικὴν ὀργάνωσιν ἄξιαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος καὶ τῆς θέσεως ποὺ ἔχει καταλάβει ὁ Ἑλληνισμὸς μέσα εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν κοινωνίαν».

«**THE ANNUNCIATION HERALD**», τῆς Κοινότητος PENSACOLA, FLA., (VOL. 2, No. 3.): «... Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι ἡ πρόδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν Ἀμερικῇ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νέου τούτου θεσμοῦ.

Ἐὰν σκεφθῶμεν σοβαρῶς, θὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι τὰ μεγάλα ἔργα δὲν πραγματοποιοῦνται μὲ πεντάρες. Μόνον διὰ γενναίας ὕλικῆς προσφορᾶς θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ θαυρυσήμαντον ἔργον τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ὅλοι μας, ὅθεν, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ὑποστηρίξωμεν τὸ νέον ψήφισμα πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν Ἀμερικῇ».

«**Ο ΝΕΟΛΟΓΟΣ**», τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀγίου Γεωργίου, TORONTO, CANADA, (Ἰανουάριος 1951): «... Ἴσως φανοῦν σὲ μερικοὺς ὅτι τὰ δέκα δολλάρια εἶναι πολλὰ. Θὰ ἀπαντήσωμεν ἀμέσως ὅτι ὅχι μόνον δὲν εἶναι πολλὰ, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας, εἶναι ὀλίγα. Διὰ τὴν ἀντιληφθῶμεν τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν γυμνὴν ἀλήθειαν... Ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τὰ περιμένομεν ὅλα, ἃς τὴν βοηθήσωμεν λοιπὸν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ μεγαλεπήβολον πρόγραμμά της... Ὅσα καὶ ἂν κάμῃ ὁ Ἕλληνας τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν θρησκείαν του καὶ τὴν γλῶσσάν του, ποτὲ δὲν θὰ εἶναι ἀρκετά. Εὐρισκόμεθα εἰς περιβάλλον ποὺ εἶναι πολὺ ἐλεύθερον καὶ θαδίζομεν ὀλοταχῶς πρὸς τὴν ἀφομοίωσιν. Διὰ νὰ σταματήσωμεν ἐδῶ ποὺ εἴμεθα, δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν, ἐὰν δὲν συνεχίσωμεν τὸν ἀγῶνα... Βάλε καὶ σὺ μιὰ ἀκόμῃ πέτρα καὶ ἕνα ἀκόμῃ ἀγκωνάρι στὸ μεγάλο αὐτὸ οἰκοδόμημα, ποὺ ὀνομάζεται ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ. Αὐτὸ δὲν εἶναι ὑποχρέωσις δική σου καὶ δική μου, ἀλλὰ καθήκον ἱερὸν ὅλων μας».

ST. NICHOLAS HERALD, St. Louis, Mo., Dec. 1950.—“The delegates passed legislation raising the dues paid to the Archdiocese to ten dollars, effective with 1951. These ten dollars would be paid

only by the member of the family who actually held membership in his Community. The dire need for these increased funds was stressed by Archbishop Michael in a direct appeal to the clergy and laymen that the Greek Orthodox Church must progress to new heights in America.”

MINNEAPOLIS HELLENIC HERALD, Jan. 1951.—“Let it be said that the laymen spoke more than the clergy did. They passed decisions which may seem severe to us, but which are necessary if our Church is to advance. One of these decisions is the ten dollar donation that the Archdiocese will ask this year from every person that pays dues to a local church. For all who were at the conference had to acknowledge that one of the reasons why our Church has not progressed is that it is woefully short of funds... The St. Louis conference adopted a progressive program which the Church cannot carry out at the moment because it lacks funds. It is only by the ten dollar yearly donation of every member that this program can be put into effect... An orphanage for girls, a boy's town, a poor house, an old people's home, a missionary society, religious literature, schools for christian education, a strong youth organization, and a relief fund for priests. These are only some of the many benefits that your yearly ten dollars will give to your church. Where can ten dollars become a greater power for good? Where can your money serve Christ more? . . . Brethren, you are the church. Your representatives at St. Louis decided that Church must advance. Your representatives decided that if the church is to push ahead it needs power and that power is money. . . .”

Ἐκκλησιαστικὴ Κίνησις

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

—Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, μεταβάς τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου, ἀεροπορικῶς εἰς Πίττσμπουργκ, Πενσυλβανίας, ἐχοροστάτησεν κατὰ τὸν Μ. Ἑσπερινόν, εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ ὠμίλησεν καταλλήλως. Τὴν ἐπομένην, Κυριακὴν, ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Ἀγ. Τριάδος.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου Ἔτους, ὠμίλησεν ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ δικτύου C.B.S. τὴν Κυριακὴν, περὶ ὥραν 10:30—11 π.μ. καὶ διεβίβασε ἀγγλιστὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν.

—Κατὰ τὴν ἐν Πίττσμπουργκ παραμονὴν του, προήδρευσε συνεδριάσεως τῶν ἀντιπροσώπων 20 Κοινοτήτων τῆς περιφερείας τοῦ Πίττσμπουργκ καὶ ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ νέου προγράμματος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους, ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Νέας Ὑόρκης. Περί τὸ τέλος δὲ τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐτελέσθη δοξολογία καθ' ἣν ὠμίλησε καταλλήλως.

—Τὴν 5ην τοῦ ἰδίου μηνός, εὐρίσκετο εἰς Τάρπον Σπρίνγκς, καὶ τὴν ἐπομένην ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἀγ. Νικολάου. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἐπηκολούθησεν ἡ τελετὴ τῆς καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἰς τὸν συνήθη κόλπον. Πρὸς τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος, ὁ Σεβασμιώτατος ὠμίλησεν ἀγγλιστί.

—Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ὁ Σεβασμιώτατος παρεκάθησεν εἰς δεῖπνον, παρατεθὲν ὑπὸ τῆς Κοινότητος πρὸς τιμὴν του, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ὠμίλησεν ἀγγλιστὶ καὶ ἑλληνιστί.

—Τὴν ἐπομένην, 7ην τοῦ μηνός, ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς ὡς ἄνω Κοινότητος, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου. Περί τὸ τέλος δέ, ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον.

—Τὴν ἰδίαν ἡμέραν μετέβη εἰς τὴν προκυμαίαν, ὅπου ἠψύλογησε τὰ πλοίαρχα τῶν ὁμογενῶν.

—Τὴν 8ην τοῦ μηνός, μετέβη εἰς Τάμπκα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα, εἰς τὴν γενομένην δὲ συγκέντρωσιν, ὠμίλησε πατρικῶς.

—Τὴν 12ην τοῦ μηνός, μετέβη εἰς Τζάκσονβιλ καὶ ἐχοροστάτησεν

εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Κοινότητος κατὰ τὸν ἑσπερινόν, περὶ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὠμίλησε καταλλήλως.

—Τὴν 13ην τοῦ μηνός, ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα τῆς Ἀτλάντα, Γεωργίας, ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Μέγαν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, καὶ ἐλειτούργησε τὴν ἐπομένην, κηρύξας τὸν Θεῖον λόγον.

—Κατὰ τὴν ἐν Ἀτλάντα διαμονὴν του, ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεσκέφθη τὸν Κυβερνήτην καὶ τὸν Δήμαρχον τῆς πόλεως, ἐν συνεχείᾳ δέ, μετέβη εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ διὰ σχετικῆς προσευχῆς, ἥνοιξε τὰς ἐργασίας του.

—Τὴν 17ην τοῦ μηνός, προήδρευσε τῆς πρώτης συνεδριάσεως τοῦ νεοεκλεγέντος Μικτοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν συνεζητήθησαν διάφορα ζητήματα μεγίστης σπουδαιότητος, διὰ τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ γενικῶς διὰ τὴν πρόδον τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ.

—Τὴν 18ην μετεβάς εἰς Βοστώνην, παρευρέθη εἰς συνεδρίασιν τῶν ἀντιπροσώπων ὅλων περίπου τῶν Κοινοτήτων τῆς Νέας Ἀγγλίας. Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, διὰ μακρᾶς καὶ διαφωτιστικῆς ὁμιλίας, κατετόπισεν ἅπαντας τοὺς ἀντιπροσώπους περὶ τοῦ νέου οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Τὴν ἰδίαν ἡμέραν προήδρευσε συνεδριάσεως τῆς Ἐφορείας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, καθ' ἣν συνεζητήθησαν διάφορα φλέγοντα ζητήματα καὶ ἐλήφθησαν σχετικαὶ ἀποφάσεις.

—Τὴν Κυριακὴν, 21ην τοῦ μηνός, ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου τῆς Κοινότητος Πάτερσον καὶ ὠμίλησεν ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἑορτάζοντος Ἀγίου.

Ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Νύσσης Κος Γερμανός

—Ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Νύσσης κ. κ. Γερμανός κατελθὼν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1950 εἰς Τσάρλοττςβιλ, Βιργ., ὅπου ὑπάρχουν περὶ τὰς 30 ὁμογενεῖς οἰκογένειαι καὶ ἐξυπηρετοῦνται, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπὸ τὴν κεντρικὴν Κοινότητα Richmond μέχρις ἀποκτήσεως ἰδιαίτερου τακτικοῦ Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου, ὠμίλησε τὴν ἐπομένην ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς πόλεως ἀγγλιστὶ με θέμα: τὸ πνεῦμα

καὶ ἡ πραγματικὴ σημασία τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστογενένων.

—Τὴν 23ην μετέβη εἰς νοσοκομεῖον τῆς πόλεως πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ παρηγορίαν τῶν ἐν αὐτῷ ὁμογενῶν μας, τὸ δὲ ἑσπέρας παρευρέθη εἰς τὰς προγουμέναις Χορωδίας καὶ ὠμίλησε πρὸς τὰς νεάνιδας.

—Τὴν Κυριακὴν 24ην Δεκεμβρίου ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῇ διασκευασθεῖσῃ αἰθούσῃ τῆς παροικίας καὶ ὠμίλησε με θέμα: διατί θὰ ἑορτάσωμεν τὰ Χριστοῦγεννα; Παρευρέθησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ αὐτόσε ὁμογενεῖς μας.

—Τὴν ἐπομένην, Ἡμέραν τῶν Χριστογενένων, ἐτέλεσε πάλιν τὴν Λειτουργίαν καὶ ὠμίλησε με θέμα: ἐὰν θέλωμεν νὰ ἑορτάσωμεν τὰ Χριστοῦγεννα.

—Τὴν 26ην μετεβάς εἰς Starinton, Va. ὅπου κατοικοῦν ὀλίγαι ὁμογενεῖς οἰκογένειαι καὶ εὐρὼν αὐτὰς συγκεντρωμένας κατὰ τὸ ἑσπέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ κ. Σαμρά ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς σχετικῶς με τὰς ἀποφάσεις τῆς τελευταίας ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Τὴν 28ην ἰδίου μηνός παρευρέθη εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Χριστοῦγεννιάτικου Δένδρου τῶν παιδιῶν τῆς παροικίας Σάρλοτβιλ, Βα. καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτά.

—Τὴν 29ην καὶ 30ην ἰδίου μηνός ἐπεσκέφθη ὅλους τοὺς αὐτόσε ὁμογενεῖς, ἄλλους κατ' οἶκον καὶ ἄλλους εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των, γνωρίσας ἐκ τοῦ πλησίον μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα των.

—Τὴν Κυριακὴν 31ην ἰδίου μηνός ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς διὰ μακρῶν ἐν σχέσει με τὸ θεσπισθὲν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 δεκαοκτάρδιον ἀπὸ κάθε μέλος κοινοτικὸν καὶ ἐν σχέσει με τοὺς καταργουμένους ἐκτάκτους δίσκους καὶ ἐράνους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ τὰ ἱδρύματα αὐτῆς καὶ τὰς ἀνάγκας των.

Ὁ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Κος Ἀθηναγόρας

—Τὴν 11ην Νοεμβρίου, ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τὴν ἐπομένην, Κυριακὴν, 12ην Νοεμβρίου, ἐτέλεσε τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστί, ἐν τῷ Κοινοτικῷ Ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ, συγχαρεῖς τὸν Ἱερ. Προϊστάμενον τῆς Κοινότητος Αἰδ. Γ. Παυλόγλου διὰ τὸ Ραδιοφωνικὸν πρό-

γραμμα, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξυπηρετεῖ ἰδίως τοὺς ἀπομεμακρυσμένους Ἱερῶν Ναῶν ὁμογενεῖς. Τὸ ἐσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας προέστη τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Σακραμέντω.

—Τὴν ἐπομένην προήδρευσε συνεδρίας τῆς Ἑφορίας τῆς Ἱεραποστολῆς, ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπου καὶ ἐμελέτησε μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἑφορίας τὰ διάφορα ζητήματα τοῦ συνδέονται μὲ τὴν περιουσίαν τῆς Ἱεραποστολῆς.

—Τὸ Σάββατον, 18ην Νοεμβρίου, ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον εἰς τὸν Κοινοτικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Λὸς Ἀντζελες. Ἐν τῷ ἰδίῳ Ναῷ τὴν ἐπομένην ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον. Τὸ ἐσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας παρεκάθησεν εἰς δεῖπνον, δοθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Πολυζωίδου, ὁμιλήσας ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ.

—Τὸ ἐσπέρας τῆς 20ῆς Νοεμβρίου, προέστη τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον εἰς τὸν Κοινοτικὸν Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Λὸνγκ Μπήτς. Μετὰ ταῦτα ὠμίλησε εἰς δεξιῶσιν δοθείσαν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἀπὸ μέρους τῆς Φιλοπώχου. Τὴν ἐπομένην, ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων, ἐχοροστάτησε καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Κοινότητος ἐν Σάν Μπερναντίνο. Τὸ ἐσπέρας ἐπεσκέφθη τὸν οἶκον τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος Λὸς Ἀντζελες κ. Α. Ἀρώνη, διὰ τὴν συλλυπηθῆ αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἐξ Ἑλλάδος ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

—Τὴν 24ην ἀνεχώρησε σιδηροδρομικῶς μετὰ τοῦ Αἰδ. Γ. Μυστακίδου διὰ τὸ Σάν Λούης, διὰ τὴν παραστῆ εἰς τὴν 10ην Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν, ὅπου καὶ συνελειτούργησεν τὴν 26ην Νοεμβρίου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, μετὰ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. κ. Μιχαήλ, καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Σικάγου κ. Γερασίμου.

—Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἑλαίας Ἀθηνᾶς, ἐπιστρέψας ἀπὸ τὴν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν, ἐστάματῃσεν εἰς τὴν Ἱεραποστολὴν τοῦ Ἀγίου Παύλου καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Σάν Ντιέγκο, τὴν 11ην Δεκεμβρίου, ὅπου ἐτέλεσε τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου. Τὴν δὲ ἐπομένην, Κυριακὴν πρωτῇ, ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ἐ-

κήρυξε τὸν Θεῖον λόγον, προστάς τῆς τελετῆς τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ νέου Κοινοτικοῦ Ναοῦ.

—Τὴν ἐπομένην, ἑορτὴν τοῦ Ἀγίου Σπυριδῶνος, ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Λὸς Ἀντζελες. Τὸ ἐσπέρας, ἔδωκε διάλεξιν ἀγγλιστὶ, διοργανωθεῖσαν ὑπὸ τῆς νεολαίας τῆς Κοινότητος. Ὑπεβλήθησαν διάφορα ἐρωτήματα εἰς τὸ τέλος, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπήντησεν ὁ Ἐπίσκοπος καταλλήλως.

—Τὸ Σάββατον, 16ην Δεκεμβρίου, ὑπεδέξατο τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Μιχαήλ. Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν δέξιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ σύσκεψιν μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἀνεχώρησε διὰ τὸ Μοδέστο, ὅπου τὴν ἐπομένην ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον. Τὸ ἐσπέρας ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Ἑσπερινὸν εἰς τὴν Ἀγίαν Τριάδα τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, ὅπου ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος.

—Κατὰ τὸ δοθὲν δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου ὑπὸ τῆς Φιλοπώχου Ἀδελφότητος, ὠμίλησε, ἀναπτύξας τὸ ζήτημα τοῦ Δεκαδολαρίου.

—Τὴν 18ην Δεκεμβρίου, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱ. Μοὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν τῇ Ἱεραποστολῇ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, συνοδεύων τὸν Σεβασμιωτάτον. Μετὰ τὴν δέξιν ἐν τῷ Ναϊδρίῳ τῆς Μοῆς, κατὰ τὸ δοθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γεῦμα ὑπὸ τοῦ Ἀδελφάτου τῆς Ἱεραποστολῆς, προσεφώνησε τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον, χαρακτηρίσας ὡς ἱστορικὴν τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν ἴδρυμα.

—Τὴν πρωτὴν τῆς Τρίτης, 19ης Δεκεμβρίου, ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου διὰ τὸ Λὸς Ἀντζελες, ὅπου τὸ ἐσπέρας ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Ἑσπερινόν, χοροστατοῦντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Ἰεζεκιήλ

—Τὴν Πέμπτην, 7ην Δεκεμβρίου, τὸ ἐσπέρας, μετέβη εἰς Σπρίνγκφιλντ, Μασσαχουσέτης, διὰ τὴν συζήτησιν διάφορα κοινοτικά ζητήματα μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

—Τὴν Παρασκευὴν, 8ην Δεκεμβρίου, παρέστη καὶ ὠμίλησεν εἰς τὴν χοροεσπερίδα τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Βοστώνης, εἰς τὸ Χοτὲλ Στάτλερ.

—Τὸ Σάββατον, 9ην Δεκεμβρίου, τὸ ἐσπέρας, ἐτέλεσεν Ἑσπερι-

νὸν καὶ ὠμίλησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου εἰς Πίττσμπουργκ, τῆς Πενσυλβανίας.

—Τὴν Κυριακὴν, 10ην Δεκεμβρίου, ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, εἰς Πίττσμπουργκ. Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν παρέστη εἰς τιμητικὸν δεῖπνον τῆς Κοινότητος, ὅπου πάλιν ὠμίλησε καὶ ἐγένετο ἔρανος ὑπὲρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐκ τοῦ ὁποῦ συνελέγησαν 400 δολλάρια.

—Τὴν Δευτέραν, 11ην Δεκεμβρίου, τὸ ἐσπέρας, ἐτέλεσεν Ἑσπερινὸν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Σπυριδῶνος εἰς Νιοῦπορτ, Ρόντ Ἀϊλαντ.

—Τὴν Κυριακὴν, 13ην Δεκεμβρίου, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Σχολῆς, ὅπου καὶ ἐχειρονότησεν εἰς Διάκονον τὸν ἀπόφοιτον τῆς Σχολῆς κ. Διονύσιον Μιχελῆν.

—Τὸ Σάββατον, 16ην Δεκεμβρίου, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἐν Χαῦάννις, τῆς Μασσαχουσέτης, ὅπου ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον τὸν Διάκονον κ. Διονύσιον Μιχελῆν.

—Τὴν Κυριακὴν, 17ην Δεκεμβρίου, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, εἰς Σόμερβιλ. Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν παρεκάθησεν εἰς γεῦμα, τὸ ὁποῖον παρέθεσεν ἡ Κοινότης πρὸς τιμὴν του, καθ' ὃ διεξήχθη ἔρανος πρὸς ἀπόθεσιν τοῦ χρέους τῆς Κοινότητος, ὃ ὁποῖος ἀπέφερε περὶ τὰς 5,000 δολλάρια.

—Τὸ ἐσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας μεταβὰς εἰς Λόουελλ, παρέστη καὶ ὠμίλησεν εἰς δεῖπνον δοθὲν ὑπὸ τῶν τοπικῶν Στοῶν τῆς Γκάπα, ἐπὶ τῇ 27ετηρίδι τῆς Ὁργανώσεως καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ μετασχόντος εἰς τὸ DEATH MARCH τῆς Κορέας ὁμογενοῦς ὑπολοχαγοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μακαρούνη.

—Τὴν Τετάρτην, 20ην Δεκεμβρίου, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τῆς Σχολῆς, ὠμίλησε πρὸς τοὺς φοιτητὰς ἀπερχομένους εἰς τοὺς οἴκους των διὰ τὰς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων περὶ τῆς ἔξω τῆς Σχολῆς συμπεριφορᾶς των καὶ μετέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ Ἀχραντα Μυστήρια.

ΙΕΡΟΚΗΡΥΞ Α΄. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

—Ὁ Θεολόγος κ. Σήφης Κόλλιας, προσελθὼν ἐσχάτως ὡς Ἱεροκήρυξ τῆς Α΄ Ἐπισκοπικῆς Περιφέρειας καὶ ἤρχισεν ἐπισκεπτόμενος διαφόρους Κοινότητας καὶ ὁμιλῶν εἰς τοὺς Ναοὺς των.

ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ

—Ο Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος της 'Ι. 'Αρχιεπισκοπής, κατά τὰς 'Αγίας 'Εορτάς τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Νέου "Ετους καὶ τῶν Θεοφανείων, ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Κοινότητα Ντάνιελσον, Κοννέτικος.

—Τὴν Πέμπτην, 11ην 'Ιανουαρίου, μετέσχε συνεδρίασεως τῶν νῦν καὶ πρῶν ἀξιώματούχων τῆς μεγάλης 'Ελληνορθοδόξου Κοινότητος 'Αστορίας, Λόνγκ "Αϊλαντ, καὶ

ἀνέπτυξε τοὺς σκοποὺς τοῦ Δεκαδολλαρίου.

—Τὴν Κυριακὴν, 14ην 'Ιανουαρίου, ἐλειτούργησεν εἰς τὸν 'Ι. Ναὸν τῶν Τριῶν 'Ιεραρχῶν, Μπρούκλιν, Νέας 'Υόρκης, καὶ ὠμίλησεν ἐπὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Περικοπῆς.

—Τὴν Κυριακὴν, 21ην 'Ιανουαρίου, ἐλειτούργησεν εἰς τὴν Κοινότητα 'Αγίου Γεωργίου, τῆς πόλεως Μπρόνσουϊκ, Νιου Τζέρζυ, καὶ ὠμίλησεν ἐπὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Περικοπῆς.

ΜΙΚΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΕΑ

—"Ολαὶ αἱ Κοινότητες καὶ παροικίαι μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἤκουσαν τὸ κατὰ τὴν ἐν ST. LOUIS, MO, 'Εκκλησιαστικὴν Συνέλευσιν τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς θεσπισθὲν δεκαδολλάριον τὸ ὁποῖον, ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1951 θὰ καταβάλλῃ κάθε κοινοτικὸν μέλος ἔναντι τῆς καταργήσεως ὧν τῶν ἐκτάκτων δίσκων καὶ ἐράνων τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς.

—'Η νεοτέρα τῶν Κοινοτήτων, ἡ τοῦ Χέμπστεντ, L. I., ἀποτελειώσασα τὸν 'Ι. Ναὸν τῆς, ἐτέλεσεν ἐν αὐτῷ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1950 τὴν πρῶτην Θ. Λειτουργίαν. 'Ιερατικὸς Προϊστάμενός τῆς διαώρισθ' ὁ Αἰδ. Γ. Παπαδέας.

—Τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1950 μετεδόθη δι' ὅλης τῆς 'Αμερικῆς κατάλληλον ραδιοφωνικὸν πρόγραμμα φροντὶδι τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς. Δεόντως γυμνασθεῖσαι χορωδίαὶ ἔψαλον ὕμνους καὶ ὠμίλησε καταλλήλως ὁ Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. κ. Μιχαήλ. Τὸ πρόγραμμα ἤκουσαν ὅλαι αἱ περιφέρειαι μετὰ συγκινήσεως.

—'Η μικρὰ παροικία CHARLOTTSVILLE, VA. ἡγόρασεν οἰκόπεδον διὰ νὰ χρησιμοποίησιν ἐν καιρῷ ὡς ἐντευκτήριον οἰκόν τῆς καὶ ὡς αἰθουσαν συγκεντρώσεων.

—Εἰς τὸ ἐν Νέα 'Υόρκῃ γνωστὸν ἀμερικανικὸν "Ερβιγκ Χάϊ Σκούλ ἤρχισαν ἀπὸ τῆς 3ης 'Ιανουαρίου παραδιδόμενα δωρεὰν μαθήματα 'Ελληνικῆς δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀναγινώσκουν τὰ 'Ελληνικὰ 'Αριστουργήματα τῆς διανοήσεως.

—Συμπληροῦται προσεχῶς ὁ νεόδημος 'Ι. Ναὸς τῆς ἀρχαιότερας τῶν Κοινοτήτων, τῆς Νέας 'Ορλεάνης καὶ διαρρυθμίζεται καταλλήλως ἡ αἴθουσα αὐτῆς διὰ τὰς κοινωνικὰς συγκεντρώσεις.

—Τὴν ὁμογένειαν καὶ τὸν 'Ι. Κλήρον τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς ἐλύπησε βαθέως ὁ κατόπιν δδυνηρὰς ἀσθε-

νείας θάνατος τοῦ Αἰδ. Εὐσταθίου Αὐλαχιώτου, ἐκ τῶν νεωρότερων ἀποφίτων τῆς ἐνταῦθα Θεολογικῆς μας Σχολῆς.

—Φροντὶδι τῆς ὁργανώσεως 'Αχέπια καὶ ὀλίγων ὁμογενῶν τῆς παροικίας PALM BEACH, FLA. ἐξεσφάλισθ' ἀπὸ 15ης 'Ιανουαρίου 1951 κατάλληλον οἶκημα τὸ ὁποῖον, διαρρυθμιζόμενον καταλλήλως, θὰ χρησιμοποιεῖται διὰ τὰς θρησκευτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας τῶν αὐτόσε χριστιανῶν μας.

—'Αρκεταὶ Κοινότητες ἀπὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1951 εἰσήγαγον τὸ σύστημα τοῦ φακέλλου ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν εἰσπραξιν τοῦ δεκαδολλαρίου τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς.

—Διαώρισθησαν οἱ Εὐλαθέστατοι 'Ιερατ. Προϊστάμενοι: Νικ. Κυρκίρης εἰς Σακραμέντο, Καλ., Μιχ. Θωμᾶς εἰς Ντένμπωρυ, Κονν., Διον. Μαυρίας εἰς Γοῦμπορν, Μάσσ., Νικ. Χαρμπάτης εἰς "Αγιον Νικόλαον Δετρόιτ, Φ. Κουμίδης εἰς "Αγιον 'Ιωάννην Βοστώνης.

—Παρεκλήθησαν καὶ πάλιν οἱ 'Ιερατ. Προϊστάμενοι ὅπως εἰδοποιῶσιν τὴν 'Ι. 'Αρχιεπισκοπὴν μόλις στρατολογήται νέος τις ὁμογενὴς ἀπὸ τὴν Κοινότητά των διὰ νὰ ἀλληλογραφῇ μετ' αὐτοῦ τὸ εἰδικὸν τμήμα τῆς 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῆς.

—'Ετοποθετήθησαν ὡς διάκονοι 'Αγ. 'Ελευθερίου καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπρούκλιν οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς Εὐσέβιος 'Αλ. Παπαστεφάνου καὶ Κωνσταντῖνος Βολαίτης.

—Ο Σωτ. Πολίτης, κάτοικος τῆς πόλεως BAYARD, NEBR., ἀποθιώσας πρὸ τινος, ἀφῆκε διὰ διαθήκης \$1,000 ὑπὲρ τῆς αὐτόσε Κοινότητός μας.

—'Η Κοινότης HOLYOKE, MASS. ἐξησφάλισε τὸ πρὸς τὸν Ναὸν τῆς συνορεῦον οἰκόπεδον διὰ νὰ κτίσῃ ἐν καιρῷ αἰθουσαν ὑπὲρ τῆς Νέας Γενεᾶς μας καὶ, ἀργότερον, οἶκημα διὰ τὸν ἐκάστοτε 'Ιερατ. Προϊστάμενόν τῆς.

ΙΕΡΟΚΗΡΥΞ Β'. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

—Ο 'Ιεροκῆρυξ-Θεολόγος κ. Θ. Θαλασσινός, κατὰ τὸ ἔτος 1950 περιῆλθεν ἐπὶ τὰ Πολιτείας τῆς 'Επισκοπικῆς περιφερείας Σικάγου, ἐπεσκέφθη 49 Κοινότητας καὶ ἐξεφώνησεν 204 ὁμιλίαις καὶ κηρύγματα ἐπ' ἐκκλησίαις, ἀπὸ ραδιοφώνου καὶ εἰς ἰδιαιτέρας συγκεντρώσεις.

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 11ης σελίδος)

ἐρωτᾷ: «βλέπετε πόσο σοφὸς καὶ ἱκανὸς εἶμαι; Τὰ κατάφερα τόσο ἐπιδέξια». Ο φιλόσοφος δμως, ποῦ γιὰ τὸν Σωκράτη εἶναι ἓνα εἶδος Μεσσίου, ἀκολουθεῖ ἄλλη γραμμὴ.

Τὶ θὰ ἐπερίμενε κανεὶς ἀπὸ ἓνα θρησκευτικὸ ἀρχηγό; Τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι θρησκευτικὸς ἀρχηγός. «Τὸν θέλουμε κάτι παραπάνω», θὰ ποῦν ἱσως μερικοὶ. «Δὲν χρειάζεται», ἀπαντᾷ ἡ ἱστορία. 'Εάν ὁ κληρικὸς εἶναι ἀληθινὰ θρησκευτικὸς ἀρχηγός, τότε τὸ ἔργον του ἐπέτυχ'ε. Δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι ἡθοποιὸς ἢ πολιτικὸς ἢ στρατηγός ἢ οἰκονομολόγος. 'Αρκεῖ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἐξαγνίξῃ καὶ νὰ ἐμπνέῃ ὅλους αὐτοὺς τοὺς εἰδικούς. 'Η δύναμις τῆς θρησκείας εἶναι ἐδῶ. Νὰ ἐμπνέῃ καὶ νὰ ἐξυψώσῃ. "Αν τὸ κάμῃ αὐτό, τότε μοιραίως θὰ καλλιτερεύσῃ καὶ τὴν τέχνην, καὶ τὴν ἐπιστήμην, καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ ὅλα. "Αν ὅχι, τότε θὰ θασανίζεται ἀδιάκοπα νὰ ἐπιτύχῃ ἀναγνώρισιν σὲ ξένα χωράφια, ἐνῶ θὰ μπορούσε νὰ τὰ γονιμοποιήσῃ μὲ τὴν εὐεργετικὴν του θροχήν, ἐὰν ἔμενε λίγο ὑψηλότερα, δηλαδὴ, στὸν οὐρανόν. 'Η ἐκκοσμίκευσις τῆς ἐκκλησίας δὲν βλάπτει τὸν κλῆρο, ἀλλὰ τὴν ζωὴν τῶν λαῶν καὶ τὸν πολιτισμόν. 'Η θρησκεία ἔχει σκοπὸ νὰ ζωντανεύῃ τίς ψυχὰς μας, καὶ νὰ τίς γονιμοποιῇ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν πνευματικὴν πρόοδον. Μόνον ὁποῖος ἔχει θαθεῖα θρησκεία, ἡμπορεῖ νὰ δημιουργῇ. "Οταν ἡ ἐκκλησία ξεχνᾷ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀποστολήν, δὲν εἶναι δοσιλόγος πρὸ τοῦ Θεοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἱστορίας.

VISIT OF PATRIARCH ATHENAGORAS TO AGHIA SOFIA A. C. Sedgwick

ISTANBUL, Turkey. — When Archbishop Athenagoras, Patriarch of the Greek Orthodox Church here, entered the former Basilica of Aghia (Santa) Sophia last week, the event was noted with great interest by a large section of the religious community. It is believed to be the first time that the head of Greek Orthodoxy has been invited to enter the famous edifice since it ceased to be a Christian church and became the Moslem Sophia Mosque at the time of the Turkish conquest in 1473.

During the first years of the Turkish Republic, Aghia Sophia was made into a museum and declared to be a secular building. It was as such that Athenagoras, accompanied by Turkish civil authorities, visited it and saw early Christian mosaics recently brought to light by the American professor of Byzantinology, the late Thomas Whittemore. These mosaics are considered among the world's rarest specimens.

While none here professes to see

in the Patriarch's visit any indication that the Greek Church's dream of the return of the Basilica as seat of its faith may be realized, many hold that it is symbolic of the growing liberality of the Turkish Government in all matters pertaining to religious worship that has been apparent during the last eighteen months.

Kemal Ataturk, when founding the present Turkish State, did away with concepts of theocratic rule and discouraged religious manifestations outside of limited areas whether Moslem, Christian or Jewish.

Many felt that his action was too drastic; and there has been some return to religion. Study of the Moslem faith is no longer discouraged as it used to be. Courses for the training of Moslem religious leaders are offered at both Ankara and Istanbul universities. At Ankara, last year, 150 students were enrolled. This year a dropping off to about twenty is reported. Children in state-run elementary schools now have be-

tween two and three hours a week devoted to religious studies.

Books pertaining to Christianity, particularly the Gospels, are estimated as selling ten times as many copies within the last year and a half as in all previous years under the republic. The demand is possibly due to the greater number of students taking university courses in comparative religions.

The usual Friday services in mosques appear now to have a greater attendance than at any time since Turkey disavowed Islam as a state religion. At the same time minority faiths report a greater tolerance.

The Armenian Orthodox Church has just held a free election and the right of veto assumed by the Turkish Government was never mentioned. Accounts and properties of various Protestant Evangelical churches, which for long have been in the custody of the state-controlled Department of Pious Foundations, are now restored to the administrations of the churches themselves.

THE HOLY LITURGY AND THE SERMON

We reprint here for our readers a letter of Mr. John E. REXIME, addressed to "The Hellenic Chronicle" and published in the January issue. The sender, a young man who received high honors at Boston and Harvard, gives remarkable answer to the problem of the language in the Holy Liturgy, which that paper raised. This answer presents a viewpoint, that has been constantly overlooked by the young members of our church.

"You brought up a long-standing question in your column last time, and that is the problem of the Greek Orthodox Liturgy. The question that you raised specifically concerned the sermon. Apparently, you did not question the liturgy itself. It seems to me clear enough that the Divine Liturgy should and will continue to remain in the Greek language for a long time to come. You just cannot change an ancient church ritual, which has been sanctioned by nearly two thousand years of church tradition, overnight. The Divine Liturgy just doesn't sound right in English; it doesn't have the same religious and psychological effect as it has in the sonorous Greek. I have heard English versions and they just do not compare with the Greek. Furthermore, the Greek Orthodox Church is willing (and indeed has done so to a great extent) to supply all communicants with Missals and other Church literature in both Greek and English, with explanations.

But to get to the point in question, and that is the sermon. The objection from the Neolaia on this has been heard often enough. At present, unless the youth can show better attendance at church on Sunday, they have very weak grounds on which to complain, about the sermon's being in Greek.

By JOHN E. REXIME

A little Greek never hurt anybody. But the Greek youth claim they do not understand the message of the sermon and consequently, do not get anything from it. If this is so to a large extent, and if a sufficient number of people voice their request for a sermon in English, I'm sure it will be given. I know, for example, one priest whose name I will withhold, who has said that he will be willing to give the sermon in English if a

sufficient number of young people so request, but they just haven't.

However, the most important part of the Church service is not the sermon by any means. Though the sermon has its value, the Divine Liturgy is the most important and most sacred thing that takes place every Sunday. If you do not feel the presence of God during the Theia Leitourgia, it is highly unlikely that the sermon will do anything for you.

But if youth are seriously interested in the sermon, they should ACT, not merely TALK. The Greek Church is trying to help its youth, not confuse them."

INNOCENT FEARS

By GERASIMOS MARKORAS (†)

Father: . She isn't alone. Angels flap their wings all around her.

Child : I want mama.

Father: She flew away and went to live among the stars.

Child : How could a sick woman have the strength to tear through so much space?

Father: Souls have wings.

Child : Then why don't our souls spread their wings too so she won't be running alone after the stars?

Father: She isn't alone. Angels flap their wings all around her.

Child : But if she used to call me angel, she must want me near her.

Father: Oh! Without an invitation from God, no one goes to heaven. Sleep now. Rest.

Child : And who is going to sing to me?

Father: I, my little son.

Child : You weep.

Father: No, lean on me! May your sleep be sugar and your dream be honey.

Child : I am sleepy. Do not ever move from my side. Give me your hand. I am afraid you may fly away too.

(From: Rae Dalven, *Modern Greek Poetry*, used by permission)

Εἶναι καθήκον ὅλων τῶν Ἱερέων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸ Περιοδικὸν αὐτῆς «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» καὶ νὰ ἐγγράφουν εἰς αὐτὸ συνδρομητὰς ἐκ τοῦ Ποιμνίου των.

Οἱ ἀλλάξαντες διεύθυνσιν Ἱερεῖς καὶ λοιποὶ συνδρομηταὶ τοῦ Περιοδικοῦ παρακαλοῦνται νὰ τὴν ἀνακοινώσουν εἰς τὸ Τμήμα Διεκπεραιώσεως διὰ νὰ τὸ λαμβάνουν τακτικῶς.

THE EFFICACY OF CHRISTIAN VIRTUE AND PRAYER IN THE WORLD TODAY

(Sermon by His Eminence Michael, Archbishop of N. & S. America,
Broadcasted over CBS, Sunday, December 26, 1950)

We live today in historic times of stress, in times when the high moral principles of Americanism and the eternal teachings themselves of the Heavenly Father of us all are seriously challenged. The gigantic conflict between two absolutely opposed ideologies of economy, politics and culture has shaken the very root and fiber of our generation. And much to our despair we find that, while civilization now has at its disposal the most marvelous resources it has ever known—a fabulous treasury of material wealth, a superbly developed world of science and in democracy a most desirable system of political life—it has failed to realize the true prosperity, the peace and spiritual comfort which it could enjoy. Man is dazed and all his thoughts are darkened by the futility of his every material effort to secure for himself and his fellow man a fruitful, tranquil life.

Mindful of the ultimate lack of success with which the materialistic concept of life must meet, all our Christian Churches would agree, I am sure, that the salvation of mankind in these moments of utter crisis would lie in the largest part in the ageless Christian virtues which God, through the Holy Scriptures, has graciously revealed to us.

Faith is the first of these we need; faith the light of the world; faith in the Almighty Who tells us, "I am come a light into the world, that whosoever believeth on me should not abide in darkness." Those who have experienced faith in God have made their way through life triumphantly. While they have not been spared the bitter tribulation and the stormy, evil temptations of life, they have met them gloriously and have prevailed — for they have known the

strength of the hand of God. "Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil; for Thou art with me; Thy rod and Thy staff they comfort me."

Faith elevates us far above the bounds of human reason. Both of these attributes, reason and faith, are gifts of God. But while the first is a common gift to all mankind, the second is a gift which is offered only to those who honestly thirst for the blessed guidance and inspiration that the Ancient of Days alone can give.

And walking hand in hand with faith is hope. Where there is faith, also is hope. Hope is the product of faith. Hope is the conviction that there exist and are certain all those things which we believe. Hope is the proof of faith. The farmer sows his seed to reap a harvest. And he manifests his faith in the firm hope that he will reap the harvest. His hope is that feeling which intervenes between the time of sowing and the time of harvest, though the harvest be not in sight. The traveller believes that he will reach his destination, and the passport he carries in his wallet represents the hope of the fulfillment of his faith, though the destination be not in sight.

Just as we do not see the object of our faith and yet believe in it, so also, while we do not see the object of our hope, we hope in it. Moreover, the objects of our faith and of our hope are one and the same, that is, Almighty God and all those promises which He has given us through His Incarnate Son and Word. Hope is the anchor of faith. It is the anchor made fast in the objects of our faith. Hope, as says St. Paul, is the "anchor of

the soul, both sure and steadfast."

We commonly acknowledge, and very rightly so, that the faith of the Christian man is truly displayed in times of crisis. And if in such times the Christian should succumb to despair, this is an indication that his faith was self-deceit. Faith, we have said, is shown through hope. Our salvation in any crisis depends upon the strength of our hope, and consequently we may say that hope in times of danger and of need is the evidence of our faith.

But the salvation of the world, besides lying in the Christian virtues of faith and hope, lies as well in the cardinal virtue of Christian love. Says St. Paul in his First Epistle to Corinthians, "And now abideth faith, hope, love, these three; but the greatest of these is love." Or in the original Greek, «Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη».

By love, or ἀγάπη in the Greek, the zealous Apostle means the love which we are bound to nourish for God and for our fellow man. For it is through love and only through love that we are able to prove that we are all children of One God and brothers of our fellow men. «Ἐν τούτῳ γινώσθετε ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ».

That God loves us there can be no question, for not only did He create the very world in which we live, but "He gave His Only begotten Son, that whosoever believeth in Him should not perish but have life everlasting." Therefore, our love for God must be analogous. It must be wholehearted, spontaneous and complete. "Thou shalt love the Lord thy God with all thy soul, with

all thy heart and all thy strength and mind."

How shall we show in practice our complete love of God: First, by worshipping and honoring Him abundantly and without reservation in the House of the Lord which is the Church; not that the Lord has need of these things, but that by them we may show that we love Him. And second, by worshipping and honoring Him within ourselves, each of us being a living Temple of the Holy Ghost which is in us and which we have of God. And as the principal part of any temple is the altar, so in the living temple which we are, the principal part is the altar of the heart.

The heart must be clean and holy, for it sanctifies the entire temple. It sanctifies man and makes him clean with the purity of sentiment, with the nobility and loftiness of the desires of which it is capable. These things does it accomplish by absolute dedication to God, which is the most magnificent, most logical, and most beautiful sacrifice to the Almighty. Truly is it written that "blessed are the pure in heart, for they shall see God."

Yet we cannot have faith and hope and love without personal and intimate communion with the Lord our God. We cannot attain these virtues without the help of prayer. For our faith is bolstered and our hope is more deeply entrenched and our love lives through the channel to God which only prayer can open. Our prayer serves to join our human frailty to Divine Omnipotence. Prayer unites our barren spirit with the indescribable wealth of spirit that is Christ in Whom St. Paul found "the treasure of wisdom and knowledge." Prayer is the link between sinful man and Almighty God; and as breath is vital to our physical existence, so is prayer to our spiritual well-being.

Perhaps an analogy drawn from

MAIN CAUSES OF FAILURE IN CHURCH WORK WITH YOUTH

By P. A. ANGELATOS

"If there is to be a church tomorrow, then there must be young people in the church today." This is a very remarkable statement of one of the most outstanding Christian Educators in America, and constitutes a classic expression of the unanimous recognition of the church's appeal to young people. Yet, as a matter of fact, the church has largely failed in its task of getting and holding youth. It remains now to be seen if the new methods and techniques which are gradually applied can change the situation.

It seems, however, that the causes of the failure in the past are not given the special consideration which they deserve. The whys of

the present unsuccessful work are mostly overlooked, while they should be taken as the best guide in any new effort. Approaching then the matter from that viewpoint, this article attempts to state in a few lines the basic difficulties causing this failure in past and present with this respect.

1. *The shortage of time.* The present world is so full of a large number of things for young people to do that they have practically no time for work in the church. We have in mind the claims made upon their time by the school, if they are students, by their jobs, if they work, and by various com-

the tender relationship between a father and his son in everyday life will further illustrate these thoughts. A young child will turn instinctively to its father when it would seek comfort or protection and advice in a moment of need. But that very child will hasten to its father when it would share with him a moment of happiness. And so we Christians must share not only our sorrow but also our joy with Our Father Who is in Heaven.

That is the true meaning of prayer. It is not supplication alone, but it is more so an expression of love. It is not only our retreat from danger, but it is also the refreshing breath of air that verifies our being and nourishes our soul with the faith and hope and love that it has found in God.

And so, dear friends, while in this great land of ours the enormous material wealth of our nation gives us confidence for the future, we are certain to reinforce this confidence when we fully realize the efficacy of Christian virtue, the efficacy of prayer, the efficacy

of full communion with the Lord our God, which in the final analysis may mean for the free peoples of the world the difference between humble defeat and glorious victory.

We Americans take pride and comfort in the knowledge that our nation is the bulwark of democracy and the arsenal of freedom throughout the world. But we take greater pride and greater comfort in the realization that ours is a nation of God and that its fortunes are entrusted to the steady hands of men of God.

Almighty Father, as we enter upon this fateful new year, we pray that we may continue to be worthy of Thy sheltering benevolent Spirit. And we thank Thee Lord, for the grace Thou hast shed on our beloved America, for the boundless strength and love of freedom with which You have blessed her—that she may lead humanity against our Godless foes, that she may bring to all the peoples of the world a glorious enduring peace through faith and hope and Christian love. Amen.

munity agencies meaningful to them, not to mention the wide variety of amusements which clamor for their attention. Even the one day which has long been the special property of the church is now being put to a great variety of uses but religion. When occasionally young people devote a part of Sunday to the church, they are often so fagged out by the affairs of Saturday night that they are utterly unfit to worship or to study properly.

2. *The mobilization.* There is a growing number of young people who move out of the community. Some of them are going away to a school, some to get a job, others to join the service, and others, getting married, to build up a new home. Besides, the transportation means unceasingly increasing (particularly the private cars) at a low cost frequently offer the more independent of the young people the opportunity for trips on weekends and holidays. From the standpoint of church relationship this situation is very serious and creates the most unfavorable conditions for the religious education of youth.

3. *The defective organization.* From the whole church organization as it affects young people, I mention first the leadership. The choice of leaders has been mostly unhappy. Church has given the young people leaders but little more educated than themselves, if it gives at all. Or, again, it has offered them teachers really old in age and in spirit, whose chief qualifications were a somewhat knowledge of the letter of the Bible and a beautiful earnestness of purpose. Or it has mostly left young people to struggle along without any "mature" leadership whatsoever.

Then the grouping system comes into the picture. Young people have not always been grouped into classes and departments and societies with proper care. It must

be remembered that they are keenly sensitive to age-differences much more than children and adults. Statistics discover that great numbers of youth are lost to the church because of poor grouping. Again church fails in integrating the loyalties and interests of the young people into the total life of the church. Go to any morning church service, and, as a rule, you will find very few young people in attendance. The problem seems to be quite universal. Is it the fault of the young people? No. Church has been governed by adults. Its hymns have

A PRAYER FOR THE FAMILY

Shed the bright rays of Thy light, O Father, upon this family and household, that every member of the same, made confident by Thy guidance, may fulfil his daily duty with pure motive and gallant heart. Be close to us in times of stress and strain, that our courage and our hope may never fail. Let Thy sheltering arm protect us, that we may be valiant in all peril. Turn Thou for us sorrow into joy, darkness into sunshine, death into life, so that when evening comes and our work on earth is done we may pass triumphantly into the uplands of fellowship in Thy family above. Bring us out of our present confusion and build up Thy glorious Kingdom of order, righteousness and peace on earth.

been composed by adults and for adults. It has thought adult thoughts, stressed adult needs and interests. Rituals, ceremonials, sermons, as they are now, respond perhaps to adult understanding, but they do not touch young people at all, they are rather irrelevant to youths' lives, they seem to be neither meaningful nor helpful to them.

4. *The factions in the Church.* Another reason for church's failure has to do with its factions. There are few churches which have achieved a sense of togetherness,

a sense of a larger family fellowship. The program is broken up into segments and each segment is a unit in itself. If these segments are not antagonistic, however, frequently have no cooperative understanding. Take whatever organization in the church. It is a law unto itself. For many people this or that organization is the church. But my concern here is the young generation. Youth's program is the total church to them. They have their meetings without any feeling of partnership with the other departments of the church's life, without any kind of relationship to the total church both locally and universally. They do not feel at home, they are separate, independent, isolated. Thus it is no wonder if youth say to themselves, "Why meet in the church? Let's meet next time at the Green Tavern."

5. *The doctrinal confusion.* Another cause of difficulties is the existing doctrinal confusion in the community of today. I do not mean the christian dogma which each church presents in a different way so that one might suppose that none of them can give an authentic interpretation of the christian philosophy. Well, I forget for a moment all about it. There still remains another evil point. Young people confront anyway two different philosophies of life. The one is presented by the school, the other by the church. The first calls the late "superstitious institution" and the latter calls the first "godless agency." It is however the young people who suffer most from such a state of affairs. A sense of cynicism, a feeling that perhaps nothing is worth while, and that it is not quite reasonable to give oneself fully to any beliefs or ideals whatsoever wide-spread among the young generation. Who is responsible, I do not know. One thing I know, that the church ought to put an end to some stupid proclamations which reason-

ably repel youth, and start a heart-searching examination of some of its teachings in the light of all the tested knowledge available.

6. *The awkward presentation of the christian message.* The christian way of life has often been presented to young people in terms predominantly negative, which remind the old ordinances "touch not; taste not; handle not." In order to be christian they are told they must give up this and sacrifice that. No wonder, then, that they prefer giving up christianity. Or, again, church leaders, "intruding into those things which they have not seen, vainly puffed up by their fleshly minds,"—to use St. Paul's words—give the christian message such an idealistic, transcendent character that youth simply answer: "I do not want it," and become more susceptible to the currents of materialism and secularism that do not demand any effort, any immediate sacrifice. We forget that church is not a criminal court, that Christ is a savior, not a judge, that christian message is a joyful evangelism, not a capital punishment.

7. *The lack of understanding.* The church has often been less than sympathetic to the natural desire of young people for amusement. It used to display a super-ascetic, fanatic attitude toward young people's reasonable demand for a good time. Dancing is a case in point. Because of that attitude they have lost any faith in the willingness of the church to look at them openmindedly. Certainly, I am not of the opinion that church ought necessarily to satisfy all their desires regardless of their quality, but it should, however, try to meet young people on common grounds, and prove to them that it is honestly trying to see life through their eyes. Youth will trust and love such a church, even if it forbids at times what they want to do. Then, to quote the Bible, remember that "We have not

a high priest which cannot be touched with the feeling of our infirmities."

8. *The pastor himself.* Everything boils down to this weak point: the pastor. The success or the failure of the work of the church with youth is naturally related to the person of the pastor. He is primarily responsible for the total program of the church. But is he the ideal person to attract and hold and inspire the youth? Well, today young people are more fortunate concerning their pastor than they were before, because if we go some years back, we will find as a pastor-leader of young people the man who used to work before as a dish-washer in the store next door. Even if things were not that bad, the pastor was mostly a mature person not well fitted in point of age and knowledge and social standing to approach and work effectively with young people. Moreover, he did not look happy himself, and he reflected his unhappiness upon the thoughts and the feelings of the parishioners.

9. *The language.* I have left the problem of the language last, not because I believe that it is less interesting, but because I find that it is the most difficult. The language of our church, as is known, is not easily understood even by those for whom Greek is the mother language. The older generation remembers the controversy for the church language particu-

larly with regard to the Bible in our native country. But here the problem is by far more urgent. Our young generation unfortunately, do not know Greek. Whatever is said or done in the church during the worship is completely incomprehensible and therefore meaningless to the youth. The result is total confusion and gradual withdrawal from church attendance. Who are to be blamed for this, we all know. But what is the use? What should be done, is what counts now. Of course, I am not the one to point out the solution. I understand, however, that it is not simple at all, and it cannot be realistic, in view of the far-reaching national and religious interest.

I have stated here nine reasons for the failure of church work with young people which I consider the most serious. One could increase or reduce this number by going into details or thinking of some of the points stated as being identical. But here is not a question of accounting. We have simply to make a diagnosis of the past failure in order to prevent another one in our future work with youth, because we do not want to "give it over to youth organizations and their lay-leaders with a sigh of regret and one last look in the mirror at the tell-tale gray above the temples," as someone points out. The possibilities of innovating our program and spirit and policy, according to the demands of present-day life, lie in the Bible, the eternally new and fresh constitution of our church, as well as in the glorious tradition of our religion. We have not to give up Christ in order to get young people into Christ's church. We must only "use our heads," change our policy, keep always in sight our Lord's practice, and finally emulate in that respect the strategy of the secular agencies, for, as Jesus said, "The children of this world are in their generation wiser than the children of light."

Ὅσοι μελετοῦν
τὸ Περιδικόν μας
καὶ ὠφελοῦνται
ἀπὸ αὐτό
ᾧ ἐργασθοῦν
νὰ ἐγγράψουν
συνδρομητὰς
εἰς αὐτό.

Σχεδιάσατε τώρα να

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

διὰ τὸ

ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

μέσω τῆς

ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΗΣ TWA

Μόνης τακτικῆς Ἀεροπορικῆς Γραμμῆς κατ' εὐθείαν εἰς Ἀθήνας

Δύνασθε νὰ ἐξοικονομήσετε ἕως 26% μὲ
τὰ χαμηλὰ χάριν τῆς Ἑποχῆς ναύλα
τῆς TWA, ποὺ ἰσχύουν μέχρι τῆς
31ης Μαρτίου.

Τὸ 1951 θὰ εἶναι ἔτος πανηγυρικὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἔχει ἐπίσημως προκηρυχθῇ ὡς ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ δι' ὄλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος τοὺς διαμένοντας εἰς ἄλλας χώρας, ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου. Πρὸς τούτοις εἶναι ἡ 1900ῇ ἐπέτειος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κηρύξαντος τὸν Χριστιανισμόν ἐν Ἑλλάδι.

Ἐὰν καὶ σεῖς, ὅπως τόσαι χιλιάδες, σκέπτεσθε νὰ πανηγυρίσετε τὸ πανένδοξον τοῦτο ἔτος μὲ ἓνα ταξίδι στὴν Ἑλλάδα ἐνθυμηθῆτε ὅτι ἡ παγκοσμίως δοκιμασμένη Ἀεροπορικὴ Ἑταιρεία TWA εἶναι τὸ ταχύ, ἀξιόπιστον καὶ οἰκονομικὸν μέσον μεταβάσεως. Καὶ μόνον ἡ TWA σὰς προσφέρει εὐκόλον μιᾶς γραμμῆς ἀεροπορικῆς ὑπηρεσίαν εἰς Ἀθήνας ἀπὸ 60 πόλεις τῶν Ἡνω-

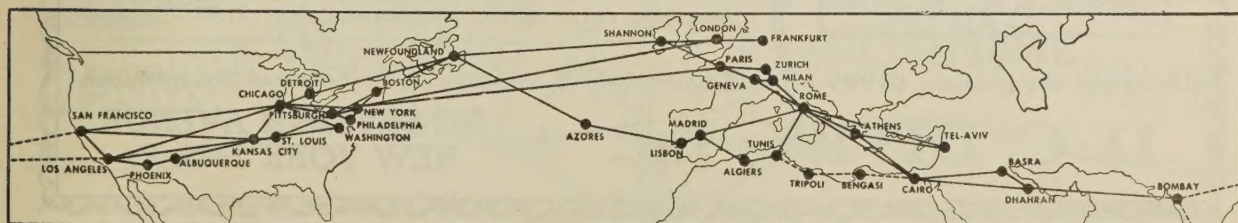
μένων Πολιτειῶν ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Θὰ ἀνακαλύψετε πολλὰ ἄλλα πλεονεκτήματα κάμνοντας τὸ ταξίδι σας μὲ τὰ 300-μιλίων-τὴν ὥραν ἀεροπλάνα τῆς TWA. Ἐξοδεύετε ὀλιγώτερον καιρὸν ταξιδεύοντες, καὶ περισσότερον μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων σας. Καὶ κατὰ τὸ ταξίδι ἀπολαμβάνετε εὐγενῆ ὑπηρεσίαν, νοστιμώτατα φαγητὰ δωρεάν... ὅλα τὰ εὐχάριστα «ἔκτακτα» ποὺ κάμνουν τὸ ταξίδι μὲ τὴν TWA πραγματικὴν ἀπόλαυσιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Τὸ καλλίτερον ἀπ' ὅλα, ἀπὸ τώρα μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου, μπορείτε νὰ ἐξοικονομήσετε ἕως 26% ἀπὸ τὸ ὑπερωκεάνειον μέρος τοῦ ταξιδίου σας μετ' ἐπιστροφῆς, μὲ τὴν ἔκτακτον χάριν τῆς Ἑποχῆς ἑκπτώσιν ναύλων τῆς TWA. Διὰ πληρεῖς πληροφορίας καὶ περιγραφικὸν φυλλάδιον ἀποταθῆτε εἰς τὸν πράκτορά σας ἢ γράψατε: Trans World Airlines, Dept. O, 60 E. 42 St., New York 17, N. Y.

Διὰ μέσου τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπὲρ τὰς
θαλάσσας . . . δύνασθε νὰ βασιζέσθε εἰς τὴν

TWA

\$2.50

\$3 or \$4

\$2.50

\$3.00

BIBLIA DIVRY

Ἀποστέλλονται πανταχοῦ ἅμα
τῇ λήψει τοῦ ἀντιτίμου. Ζητή-
σατε εἰκονογραφημένον τιμο-
κατάλογον.

Τὸ μόνον πλήρες καὶ τέλειον
βιβλίον Ἑλληνικῆς Μαγει-
ρικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν.

Greek Cookery

In English

By NICHOLAS

TSELEMENTES

Good
Rich
Economical
Eating for every
Kitchen

Coming
Out
Of the
Knowledge of an
Expert and
Relayed to
You

300 Recipes
240 pages — \$3.00.

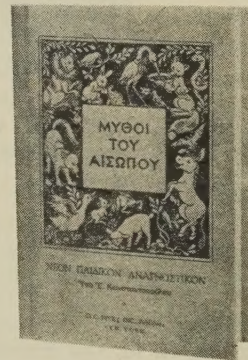
D. C. DIVRY, Inc., Publishers
293 Seventh Ave., New York

NEA BIBLIA

ΜΥΘΟΙ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

Νέον Παιδικὸν Ἀναγνωστικὸν
ΕΛ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Γραμμένον διὰ τὴν Β ἢ Γ τάξιν τῶν Σχολείων τῆς Ἀμε-
ρικῆς, τερπνότατον δὲ καὶ διδακτικώτατον ἀνάγνω-
σμα δι' ὅλα τὰ Ἑλληνόπαιδα πανταχοῦ τοῦ κόσμου.

Τὸ νέον τοῦτο Ἀναγνωσμάτιον εἶναι γραμμένον
ἀπὸ τὴν γνωστὴν γλαφυρὰν συγγραφέα παιδικῶν
βιβλίων Ἑλένην Κωνσταντοπούλου (Ρώμπαπα) καὶ
εἰκονογραφημένον ἀπὸ τὴν διακεκριμένην καλλιτέ-
χνηδα Εἰρήνην Τζούγγρου. Τὸ ὕφος τοῦ εἶναι ἀπλοῦν,
διηγηματικὸν καὶ εὐχάριστον. Ἡ γλῶσσα τοῦ ἐκλε-
κτῆ δημοτικῆ. Διαλαμβάνει τοὺς πλέον διδακτικούς
μύθους τοῦ Αἰσώπου μὲ τρόπον ποῦ εὐκόλῳ νὰ ἐντυ-
πώνωνται καὶ νὰ μένουν ἀνεξάλειπτοι στὸν νοῦν τῶν
παιδιῶν. Ἐπίσης τὰ λίαν ἐπιτυχῇ ἔμμετρα διδάγματα
ποῦ εἶναι στὸ τέλος τῶν μύθων εὐκόλῳ καὶ ἐπωφε-
λῶς δύνανται νὰ ἀποστηθίζωνται ἀπὸ τοὺς μικροὺς
μαθητάς.

Τὸ βιβλίον ἔχει 128 σελίδας, 35 μεγάλας πρωτοτύ-
που εἰκόνας, Λεξιλόγια, Ποιήματα, κλπ. Τιμὰται
κομφῶς καὶ στερεῶς πανόδοτον, μόνον \$1.00.

Ζητήσατε τὰς ἐκδόσεις DIVRY εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα ἢ γράψατε εἰς τὰ Ἐκδοτικὰ Καταστήματα

D. C. DIVRY, Inc.

**293 SEVENTH AVENUE
NEW YORK 1, N. Y.**